

PERSIALAISKISSA

Persialaiskissat Ry:n jäsenlehti 2 • 2022

Flexadin® Advanced

Nivelten aineenvaihdunnan tukeminen nivelrikon yhteydessä kissalla

Nivelrikko on kissoilla yleistä.
Sitä on 90%:lla yli 12-vuotiaista¹⁾.

TEE TESTI

MITKÄ MUUTOKSET KISSASI KÄYTTÖKESSESSÄ VOIVAT OLLA HÄLYTTÄVIÄ?

LIIKKUVUUS

KYLLÄ (edes satunnaisesti) **EI**

- Välttelee hyppäämistä huonekaluille yhdellä loikalla?
- Nousee tuolin kautta pöydälle?
- Vaikea laskeutua portaita tai hypätä maahan?
- Jäykempi ja vähemmän notkea kävellessä tai juostessa?

PÄIVITTÄISET AKTIVITEETIT

- Tekee tarpeet laatikon ulkopuolelle?
- Nukkuu enemmän?
- Leikkii vähemmän teluilla ja muiden lemmikkien kanssa?
- Metsästää vähemmän?

TURKIN HOITO

- Sukii vähemmän; turkki takkuinen?
- Kynsii vähemmän?

SOSIAALISET RUTIINIT

- Ei siedä harjaamista, koskettelua ja/tai käsittelyä?
- On ärtyneempi tai eristäytyy useammin?

Jos vastasit **KYLLÄ** yhteenkään kohtaan, voi se olla merkki kissasi nivelrikosta. Kissasi voi hyötyä **Flexadin® Advanced** tukihoidosta.
Kysy lisää eläinlääkäritäsi.

Tämä kysely on suuntaa antava, eikä korvaa eläinlääkärin tekemää arviota.

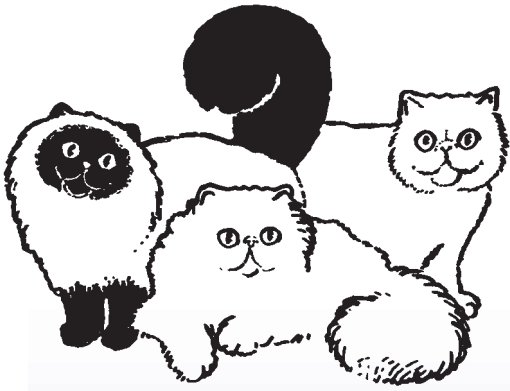
1. Hardie, E.M.; Roe, S.C.; Martin, F.R. Radiographic evidence of degenerative joint disease in geriatric cats: 100 cases (1994–1997). J. Am. Vet. Med. Assoc. 2002, 220, 628–632.

APTEEKEISTA,
ELÄINLÄÄKÄREILTÄ,
HYVINVARUSTELLUISTA
LEMMIKKITARVIKELIIKKEISTÄ JA
ALAN VERKKOKAUPUISTA.

vetcare@vetcare.fi
vetcare.fi
vetcarefinland
vetcare_finland

Tässä numerossa 2 • 2022

Puheenjohtajalta	3
Yhdistyksen toimintaa	4
3900 kilometriä	6
Matkustaminen kissan kanssa ..	12
Scandinavian Winner Show 2022 Tampereella	14
White `R`Us persialaiset	16
Mison ensimmäinen mökkikesä	20
Taikamainen naksutinkoulu	22
Persialais- ja exotickissan turkin hoito	25
Kissoilta löytyi seitsemän persoonallisuus- ja käyttäytymispiirrettä	28
Persialaisten ja exoticien terveystutkimussuositukset	30
Genetiikka: Agouti ja tabby	31
Hallitus ja muut yhteystiedot ..	34

Kansikuvassa

ruskeatäplikäs exotic

FI*Nipsu-Nappulan Finland Maiden

Om. & kasv.

Niina Kokki

Kuva: Tessa

Puheenjohtajalta

Käsissäsi on vuoden toinen yhdistyksen jäsenlehti. Kesän menot ja kiireet, ja moni muukin sattumus, siirsivät sen ilmestymistä näin pitkälle. Itse vietin viime kesän rennosti lastenlasteni kanssa, kissoja hoitaen sekä myös matkustellen jonkin verran kotimaassa kahden vanhan koirani kanssa. Onneksi minulla on loistavat kissan- ja koiran hoitajat. He ovat kullanarvoisia ihmisiä! Tänä kesänä en teettänyt kissanpentuja. Niiden aika on myöhemmin syksyllä, mikäli astutukset onnistuvat.

Toivottavasti lehti kuitenkin miellyttää: olemme keränneet tavalliseen tapaan mukaan erilaisia mielenkiintoisia juttuja sekä tietenkin kuvia upeista kissoistamme. Otamme mielellämme vastaan lehdessä julkaistavaksi kuvia kaikista jäsentemme persialaisista ja exoticeistä. Jos sinulla on teräviä, hauskoja kuvia kissoistasi, niin lähetä ihmeessä niitä meille lehteen julkaistavaksi. Kaikki kuvat ovat tervetulleita, kunhan ne ovat riittävän kokoisia painettavaksi lehdessä. Lehteen saa myös kirjoittaa juttuja, tai voit myös ehdottaa mistä aiheesta haluaisit lehteen luettavaa.

Lisäksi mainostan jo suunnitelmistamme ensi vuoden alkuun. 21.1.2023 järjestämme esittelynäyttelyn Forssassa! Laitathan päivän jo talteen kalenteriisi. Pitkästä aikaa pääsemme esittelemään upeita exoticeja ja persialaisia sekä tietenkin myös muita rotuja yleisölle. Julkaisemme kotisivuillamme www.persialaiskissat.net tapahtuman tarkempia tietoja hyvissä ajoin, kuten myös linkin ilmoittautumislomakkeeseen. Näyttelyyn järjestämiseen tarvitsemme mielellään lisäkäsia, joten jos haluat olla talkooavuksi, niin otathan minuun yhteyttä anita@persialaiskissat.net.

Perinteisen vuosikalenterin kuvien valinta on jälleen ajankohtaista: voit lähettää vaakatasoisen (ja painolaatuisen) kuvaehdokkaasi osoitteella marika@persialaiskissat.net. Kaikenlaiset kissakuvat ovat tervetulleita, eikä kuvien tarvitse olla studio-otoksia!

Rentouttavaa syksyä kaikille!

Anita

Yhdistyksen toimintaa

Jäsenhankintakilpailu

Royal Canin Finland sponsoroi Persialaiskissat r.y:n jäsenhankintakilpailua vuonna 2022. Kasvattaja saa automaattisesti jokaisesta kasvattajan ominaisuudessa liittämästään uudesta jäsenestä yhden pisteen. Vuoden 2022 lopussa lasketaan kasvattajan kokonaispistemäärä. Royal Canin palkitsee eniten jäseniä liittäneet henkilöt.

Kasvattajan liittämän uuden jäsenen jäsenmaksu on 10 e vuonna 2022. Jäsenmaksu maksetaan Persialaiskissat r.y:n tilille NORDEA FI26 1112 3000 2616 58 käyttämällä viitettä 1009. Maksun jälkeen ilmoita uuden jäsenen yhteystiedot jäsenrekisterinhoitajallemme Kirsi Falckille sähköpostitse osoitteella osoitteet@persialaiskissat.net.

Yhdistyksen palveluja jäsenillemme

Jäsenemme saavat tunnukset kotisivu-

jemme jäsenpalveluun, jossa kasvattaja voi itse muokata omia yhteys- ja pentutietojaan kotisivuilla. Jäsentemme kasvattaja- ja pentulistaukset julkaistaan Persialaiskissat ry:n kotisivuilla maksettua. Kasvattajatiedot näkyvät sivuilla vuoden kerrallaan. Pentulistalla pennut näkyvät 10 kuukauden ikään asti. Aikuisien kotia etsivien ilmoitukset ovat listalla enintään kuusi kuukautta kerrallaan.

Kasvattajatietojen ajantasalla pitämiin kasvatustietojen on vuosittain aktivoitava itse omien yhteystietojen näkyvyys yhdistyksen kotisivuilla. Tarkemmat ohjeet löydät kirjautumalla tunnuksillasi sisään omille sivuille kotisivuillamme. Toiminto antaa kasvattajalle mahdollisuuden myös piilottaa yhteystietonsa väliaikaisesti näkyvistä kasvattajat-sivuilta. Aktivoinnin voi tehdä tulevaisuudeksi aina 1.1.-31.3 välillä niin ettei tietojen näkymisessä tule katkosta, mutta tiedot voi aktivoida myöhemminkin. Jos sinulla ei ole tunnuk-

sia tai salasana on unohtunut, ota yhteys marika@persialaiskissat.net.

Valmistuneet kissat

Julkaisemme Persialaiskissa-lehdessä jäsentemme valmistuneiden kissojen kuvia ja tekstejä, joko kuvateksti tai pidempi kertomus valmistuneesta kissastasi. Ota yhteyttä marika@persialaiskissat.net. Sponsorimme Royal Canin palkitsee valmistuneet yhdistyksen jäsenten CH/PR-kissat. Ota yhteyttä palkinnosta osoitteella anita@persialaiskissat.net.

Postituslista

Liity mukaan yhdistyksen jäsenpostilistalle! Liittyminen tapahtuu osoitteessa <http://persialaiskissat.net/toiminta/postituslista/>

Postituslistalla tiedotetaan noin kerran kuukaudessa yhdistyksen ajankohtaisista asioista ja tapahtumista tai muusta ajankohtaisesta rotujamme koskevasta asiasta.

Sähköpostiosoite

Keräämme jäsentemme sähköpostiosoitteita jäsenrekisteriimme, jotta voisimme tulevaisuudessa lähettää jäsenmaksun sähköpostitse. Voit ilmoittaa sähköpostiosoitteesi jäsenrekisterinhoitajalle osoitteella osoitteet@persialaiskissat.net

Vuoden kissa 2022 -valinnan säännöt

Säännöt löytyvät kotisivuilla www.persialaiskissat.net.

Kissojen geenitutkimus

Kissa on maailman suosituin lemmikkieläin, ja se on elänyt yhdessä ihmisen kanssa jo tuhansia vuosia. Kissan perimän kartoituksen valmistuminen vuoden 2008 alussa on mahdollistanut kissan monipuolisen geneettisen tutkimisen: voimme tunnistaa kissasta sairauksille altistavia geenejä, tarkentaa tietämystä kesykissan alkuperästä ja eri kissarotujen historiasta sekä ymmärtää paremmin kissan eri ominaisuuksien geneettistä taustaa. Näiltä sivuilta löydät lisää tietoa Helsingin yliopistossa ja Folkhälsanin tutkimuskeskuksessa tehtävästä kissojen geenitutkimuksesta, kesykissan historiasta, genetiikasta sekä kissagenetiikan uusista löydöistä maailmalla.

Sekvesteritutkimukseen tarvitaan lisää näytteitä

Osallistu siis sinäkin tutkimukseen antamalla kissastasi näyte tutkimusryhmän käyttöön. Tarkemmat ohjeet osallistumisesta löydät kissangeenit.fi-sivulta.

www.kissangeenit.fi
Helsingin yliopisto
Folkhälsan

Yhdistyksen seinäkaleri 2023

Lähetä kuvaehdokkaasi kalenteriin sähköpostilla osoitteeseen marika@persialaikkissat.net **15.10.2022 mennessä**. Hallitus valitsee kauneimmat kuvat kalenteriin. Kuvan tulee olla hyvinlaatuinen vaakakuva ja olla kooltaan vähintään 1Mt, jotta koko on riittävän iso julkaistavaksi.

Lisäksi kuvan ottajalta täytyy olla lupa kuvan käyttöön kalenterissa. Jokainen jäsen saa kalenterin lehden numerossa 3.

Vuosikokous 3.12.2022

Kokous järjestetään Helsingissä, tarkemmat tiedot ilmoitetaan myöhemmin kotisivuilla

www.persialaikkissat.net ja Facebook-sivuillamme.

Joulumainokset

Muistathan lähettää joulutervehdyksesi vuoden viimeiseen Persialaikkissa-lehteen **30.11.2022** mennessä.

Joulutervehdysten hinnat jäsenille

koko sivu 50e

puolikas sivu 30e

Huom! Joululehden sivumäärä on rajoitettu. Lehden painoonmeno ja ilmestyminen on aikataulutettu tarkasti jotta lehti ilmestyy jouluviikolla jäsenille. Varaa joulutervehdyksesi siis mahdollisimman pikaisesti.

Maksa Persialaikkissat ry:n tilille FI26 1112 3000 2616 58, kiitos.

Lähetä joulutervehdysmateriaali sekä kuitti maksusta osoitteella marika@persialaikkissat.net,

LABORATORIOPALVELUT

MOVET

Hmm.. tarvitseekohan kisu
matolääkitystä?

Movetissa se selviää helposti!

**Lähetä ulostenäyte Movetin labraan
– välttyt turhalta lääkitykseltä.**

Saat vastauksen kätevästi sähköpostiisi
näytteen saapumispäivänä.

Sisäloiset tunnistus (flotaatio)

29,59 € sis. alv

Tutkimushintaan sisältyy näytteen lähetyksen
sekä näytteenotto- ja lähetystarvikkeet

Eläindiagnostiikkalaboratorio Movet Oy

KUOPIO | info@movet.fi | 050 502 0770 | www.movet.fi

3900 kilometriä

Tien päälle taas ja kone hyrräämään? Laukut kantoon ja koti - josta voisi käyttää myös sanaa tukikohta - Suomessa hiljaiseksi? No juu, näin sitä yhteistuumiin sitten todettiin keväällä 2021. Edessä olisi uusi jännittävä aika.

Kaksi vuotta lähes pelkästään Suomen rajojen sisällä nosti matkaamaan tottuneiden mielissä ison odotuksen edessä siintävää "Euroopan halkaisua" kohtaan. Ja koska olemme kokonainen yksikkö, johon kiinteästi kuuluvat myös kissat, niin tarkoittaisi se myös niille tähän mennessä sitä elämänsä pisintä reissua.

Viimeisenä aamuna Jyväskylässä kello soitti matkaväkeä ylös jo neljältä aamusta, jotta jokainen olisi ajoissa valmiina ja viimeiset tarkistukset tavaroiden ja kodin suhteen ehdittäisiin tehdä. Kissat olivat jo alkaneet epäröidä edellispäivinä mitä tulisikaan tapahtumaan kun eteinen oli täyttynyt matkalaukuista... Ne ovat niin paljon matkustaneet elämänsä aikana ja nähneet näitä tilanteita varsin lukuisia, että tiesivät jälleen jotain kummaa olevan tekeillä. Viimeistään siinä vaiheessa

löytyi useampikin epäuskoinen silmäpari kun lentolaukkujen ovet aukesivat yksi toisensa jälkeen ja lempipesätkin kerättiin kotoa pois. Sitten vaan ovi auki pimeään sumuiseen aamuun ja loskan yli autoon. Turvavyöt kiinni ja toteamus: "nyt sitten kissat kuulkaas karavaani lähtee taas - hyvää matkaa vaan jokaiselle!" Muutaman kymmenen metrin jälkeen alkoi kuulua kahden kissan naukaisut ja niissä oli selvästi havaittavissa epäuskon sävy. Vähän kuin nuorena ensimmäisillä näyttelyreissuilla. Ei kuitenkaan kestänyt kuin kilometri moottoritielelle niin takapenkillä oli jälleen hiljaisuus. Ne taisivat ymmärtää kun sanoin, että nyt ei taida itku auttaa markkinoilla.

Hyvissä ajoin oltiin sitten Vaajakosken Abc:n pihassa, jossa meillä oli sovitus-ti apuvoimia vaihtamassa kesärenkaita

Oma kissa sylissä on hyvä matkustaa

Hera ei ole ennen tämmöistä maisemaa nähnytkään

kun ei palkkaväki suostunut niitä helmikuussa vaihtamaan. Piti sekin laittomuus hoitaa sitten itse :-). Renkaanvaihdon ja muutaman apuväen kyyneleen jälkeen kääntyi nokka kohti etelää ja Jyväskylä jäi taakse.

Nopeasti sujahdettiin Heinolaan vaikka välillä valkea tie ja ympärillä pyörivät lumisadealueet pitivät meitä pienoisessa jännityksessä. Oli aika tarkistuksen, josko kaikilla oli vielä viikset tyynenä kun me ihmisväki lähdettiin kahville. Ja olihan ne. Aamu-unia koisi jokainen paitsi nuorin matkaja, jolle tämä extreme reissu onkin se ensimmäinen. Hienosti kuitenkin Hera katseli luottavaisena laukustaan eikä yhtään vaikuttanut pelkävään.

Lopulta musta pantteri saapui Vuosaaren satama-alueelle, jossa jäätin odottamaan koronatestausta. Meillä oli aikaa siinä hyvin ennen ajanvarausta ja tulikin sitten viihdytettyä nelijalkaista väkeä vähän siinä odottaessa. Jokainen oli tyytyväisenä ainakin tähän saakka. Autojonossa odotettuaamme kaksi tuntia lastausta koitti lopulta hetki kun saattoauto kurvasi eteen merkiksi lähteä tulemaan. Pieni jännitys oli satama-alueen jää-loska-lumi -yhdistelmä miten kesärenkailla painolastissa liikutaan mutta hyvin päästiin kuitenkin ja onneksi ajoramppi laivaan oli täysin sula. Hop kyytiin sitten vaan.

Itämeren ylitys

Hyttiin, jes! kissat vapaaksi heti. Olihan väellä takana laukkukomennusta siinä

vaiheessa jo yhdeksän tuntia. Kovasti oli kaulat pitkinä ja Hatti totutusti jännitystään röhisemässä, ennen kuin alkoivat ymmärtää, että ei tämä koti ainakaan ole... Iso ikkuna houkutteli katselijoita ja lihapaketin aukaisu helpotti varsinkin lihamonsteri Huniksen mieltä. Ruoka-asema pystyyn lattialle ja vessat hytin eri nurkkiin. Jokainen kävi haistamassa paikat läpi ja vuorollaan istahtivat mielestään parhaaseen kohtaan lepäämään ja katselemaan meininkiä. Oli jopa lelusta kiinnostuneita mikä samalla lievitti mahdollista stressiä paikkavaihdoksesta. Sitten olikin aikaa tutkiskella ennusteita merelle ja herättää itsessään pientä huolta tulisiko jollekin pahoinvointia. Hunis oli edellisellä Itämeren ylityksellään pahoinvoiva ja Herasta ei ollut kertynyt vielä matkustustietoa tämän osalta. Oman oloni tiesin ja siksi asetin jo maissa akupunktiorannekkeet ranteisiin. Satamasta lähtö viivästy lastausongelmien takia melkein kolme tuntia ja niinpä kissoilla olikin hyvin aikaa tutkia uutta majapaikkaansa ennen meren huisketta. Itsekin suunnistimme tutun laivan ravintolaan, jossa oli alkamassa pitkä illallinen. Ilta meni hyvin ja kissat olivat tyytyväisen oloisia, jokainen kellotteli parhaaksi havaitsemassaan paikassa ja vessoissakin oli normaali trafiikki. Ruoka maistui ja lelujen kanssa pidettiin kivaa kunnes lopulta laskeutui hyttiinkin talvisen Itämeren pimeys ja pienet keinutukset alkoivat tuntua enemmän.

Seuraava meripäivä sarasti aamukuuden jälkeen. Hytissä alkoi olla vienoa liikettä ja siellä täällä näkyi venytteleviä jalkoja ja haukottelevia suita. Myös meidän sänky täyttyi kotoisaan tapaan ja Hunis ilmoitti tyylilleen uskollisena, että nyt on mahahälytys punaisella :) Ei kun siis ensimmäisenä lihat jääkaapista ja kupit framille. Sitten silmävedet kiuhaan tuttuun tapaan ja muut ruokien ja hiekkojen tarkistukset. Hienosti meni kissoillakin yö eikä onneksi kukaan ollut huonovointinen. Myös Itämeri kohteli laivaa näitisti. Itse laskeuduttiin ravintolaan ja nautittiin pitkä brunssi kauniissa auringonkimmellyksessä. Hyttiin palattuumme päätettiin antaa taas annos stressinlievittäjää eli leikkiä ja oli kyllä osanottajia! Jokaisesta näki, etteivät nyt ainakaan silminnähdessä stressaantuneita ole. Vähitellen sitten olikin meidän nelijalkaisporukka unia vailla. Itse lähdettiin

saunaan ja poreisiin rentoutumaan ja kissat jäivät kukin tyytyväisinä päiväunille. Oli ihana todeta kissoilla kaiken olevan hyvin.

Meripäivä sujui omalla hyvällä painollaan kohti iltaa ja aikaahan siellä oli. Niin kuin saksan laivoilla aina. Nettikään kun ei toimi ison osan matkasta niin on ihmisillä muutakin tekemistä. Kissat olivat matkustaneet ilahduttavan hienosti ja erityisesti olin onnellinen nuorimmaisen tyylistä sulautua osaksi konkarien porukkaa. Hera oli totunut jopa hyttiöven avaamiseen eikä enää säännännyt sängyltä alas. Toki myös vanhempien puolesta olin iloinen kuinka samalla tyylillä matkustavat kuin aiemminkin. Tämä ei välttämättä ole itsestään selvää dinosauruksen ikäisten kanssa mennessä... Illalla aloin sitten kissoille puhua, että pian olisi taas aika siirtyä seuraavaan vaiheeseen ja varsinkin sen taisivat itsekin huomata. Alettiin kerätä pikkuhiljaa tavaroita taas kasaan. Laivan hitaasti lipussa täyden kuun valossa Travemünden satamaan hännät siirtyivät sulavasti laukkuihin ja oli aika siirtyä autoon. Muutama naukaisu pääsi Hunikselta hississä mutta kaipa sekin ajatteli ilmaista mielipiteensä. Näin oli takana taas reilu 30 tuntia halki Itämeren.

Euroopan baanoille myrskysäässä

Heti autokannelta alas ramppia laskeutuessamme saatiin tuta Euroopan monipäiväisen myrskyalueen pohjoisreunan vinha voima; tuuli piiskasi kuin raipalla olisi lyönyt vasten autoa ja sade ei ollut pelkkää vettä vaan isoja rakeita sekä rännänsekaista kaatosadetta. Tuuli oli niin kovaa sateen kanssa, että edes kovimmalla teholla olevat pyyhkijät eivät millään riittäneet pitämään tuulilasia auki ja puuskat iskivät vaaleaa verhoa ympärille. Pimeät tiet täyttyivät valkoisista styrox palloista navin kertoessa minne ajetaan. Tervetuloa siis myrskyiseen Saksaan... Kissoille totesin, että nyt pieni reissu yöpaikkaamme, jossa saatte myöhäisen iltapalan. Vartin matka satamasta taittui sääolosuhteista huolimatta suht nopeasti ja niin saavuttiinkin perille.

Yöpaikkanamme oli huoneistohotelli Lübeckissä, jonka pihalle autosta astuessa taivaalla täyden kuun seurana näkyi jättimäinen alasinpilvi ja hieman kauempana komeasti jylyisevä taivaan-

Poikasilla kaikki hyvin

Hyttiin tutustuminen Vuosaarella

Hytissä vessan tarkkailijat

Hunis löysi paikkansa ensimmäisenä

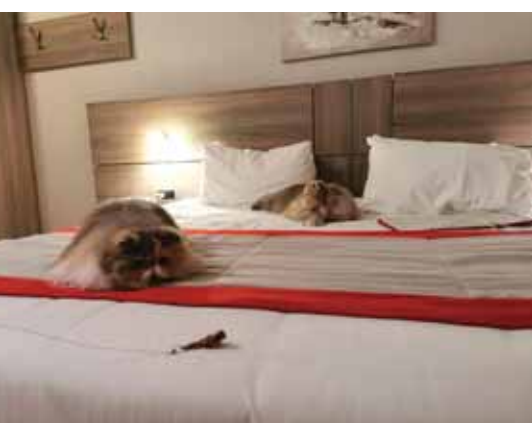
Pian koittaa jättää hytti Saksassa

Lübeckissä valmiina yöpuulle

Maisematarkkailija aamulla Lübeckissa

Charleloissa myrskypäivän jälkeen

mahti. Oli aika erikoinen se hetki. Kuunvalo ja ukkonen. Ja tietysti mahtavaa oli kun sai laittaa puolikenkensä paljaalle maalle ilman lunta! Sisälle päästyämme tilat asunnossa olivat isot ja ensi töikseen meidän neljävuotias vapautti rivissä karvaisia matkajia paikkoja tutkimaan. Kyllä oli kaulat jälleen pitkinä ja häntiä siellä täällä kun yrittivät tehdä selkoa missä nyt ollaan. Sittenpä hiekkalaatikot jälleen paikoilleen eri puolille ja ruoka-asema pystyy. Nyt olikin niin lyhyt siirtymä hytistä, ettei kenelläkään ollut asiaa tarpeita täyttämään. Siinä sitten jokainen löysi oman hyvän paikkansa ja suurin osa jäi silminnähden nauttimaan koko asunnon kattavasta lattialämmöstä, mikä ei ole ollenkaan itsestäänselvyys Euroopassa leudomman talven sääoloissa. Kissoilla siis kaikki hyvin kellon käydessä jo yhtä yöllä.

Aamu nousi pilvisenä hyvin nukutun yön jälkeen ja neli-, -sekä kaksijalkaisia kerääntyi taas totutusti samaan petiin huomenia toivottamaan. Kissoille silmävedet kiehumaan, lihat kuppeihin ja pieni hetki rentoutumista leikin muodossa. Yön jäljiltä oli ruoka-asemalla nälkäisiä käynyt kun katseli pienoista raksuhävitystä keittiön lattialla. Aamiainen ihmisille kipaistiin viereisestä Lidlistä ja hyvin saatiin kaikille maha täyteen ennen varsinaista starttia tien päälle.

Alkumatkasta pohjois-Saksassa sää oli vielä hyvä ja kuiva, vaikkakin pilvinen ja hirveästi ei tuullutkaan. Ehdittiin jo luulla varoituksia hirmumyrskytuulista ja sateesta myöhemmän reitin päälle turhiksi kunnes pikkuhiljaa alkoi tuulilasiin tippua pisaroita ja taivas tummentua entistäkin harmaammaksi. Reitimme kulki ensin Hampuriin, sieltä Hannoveriin ja lopulta Dortmundin ja Kölnin ohi kohti Belgian rajaa. Sääolot pahenivat pian pohjoisesta lähdettyämme oikein kunnolla ja valitettavasti sitten jouduimme koko päivän ajamaan osittaisissa hirmumyrskytuulissa ja erittäin kovassa vesisateessa, joka ajaessa kovia nopeuksia isoilla moottoriteillä muistutti enemmän autopesua kuin normaalia matkantekoa. Kissat olivat hyvin hiljaisia kukin tahollaan, ilmeisesti ne olivat nyt ymmärtäneet, että hyvin pitkät päiväunet on se paras vaihtoehto...

Ensimmäiselle tauolle jäätiin 350 km:n jälkeen ja syötiin lounasta, kissat saivat tarkistuksen ja kun jokaisen viik-

sityynyt olivat itään ja länteen, päätettiin niiden antaa jatkaa uniaan. Matka jatkui hirveässä ilmassa ja vettä tuli niin paljon, että lounaspaikasta autoon juostessamme oli jokainen kuin uimassa käynyt. Seuraava tauko tuli jälleen iltapäivällä reilun 300 km:n jälkeen, jossa sitten päätettiin ottaa kahvit ja venytellä hieman rampiintuneita kankkujamme. Sitten matka jatkui taas saksalaisen radiotarjonnan antaessa oikein hyviä nuottejaan suoraan 80 -luvulta. Pientä plussaa se ympäröivälle säälle sentään.

Viimein alettiin lähestymään Belgian rajaa kellon ollessa jo iltaa ja vesisadekin hieman näytti hidastumisen merkkejä mutta tuulenpuuskat sen sijaan tuntuivat käyvän kovemmiksi vaan. Rajalla kukaan ei kysynyt mitään kuten ei ennen aikaankaan ja niinpä olimmekin yhtäkkiä Belgiassa. Irtotavaraa ja oksia sekä lehtiroskaa lensi ilmassa aika paljon ja lopulta kun pysähdyimme lähempänä Charleroin lentokenttää oli tuulenpuuskat jo niin kovia, että huoltoaseman pihassa olleet mainoskyltit lähtivät liikkeelle. Onneksi olimme jo hyvin lähellä hotelliamme sille yölle sillä sää alkoi olla aika ikävä. Eikä asiaa paljoa auttanut laskeutunut pimeys kun ei enää kunnolla nähnyt mitä ilmassa lentää milloinkin. Tässä vaiheessa alkoi kuulua takapenkiltä muutamia naukaisuja kyllästynyt äänensävy päällimmäisenä mutta yhtään hajuhaistaa en havainnut. Reilu 700 km oli siis taittunut loistavasti yhdellä ruoka- ja vesitauolla kissoille mutta nyt olisi aika päästä jo lentolaukuista ulos...

Hotellihuone oli iso ja viihtyisä, jaetuna kahteen eri huoneeseen sekä kylpäreihin. Ensimmäisenä oli taas meidän neljävuotiaalla työ päästää kissat laukuistaan ulos. Kyllä oli venyttelevää koipea, niskaa ja hännänpäätä joka puolella! Sitten taas uteliaina tutkimaan paikkoja mutta tällä kertaa hiekkastoille olikin pientä jonoa heti alkuun, eikä kyllä ihme. Hienosti suhauttelivat jokainen vuorollaan kristalleihin. Liha oltiin ostettu mukaan aiemmin Saksasta ja siitä sitten kristillinen tasajako kaikille. Olipahan suut tyytyväisenä. Nyt oli kissoilla taas kaikki hyvin kun pääsivät vapaiksi ja leikkimäänkin ennen yötä. Itse käytiin pienellä jaloittelulla ja tilattiin ruuat suoraan huoneeseen. Tässä hotellissa on 200 cm leveät parisängyt ja niinpä niissä riitti tilaa extra paljon kissoillekin. Pääl-

limmäisenä illalla oli ajatus, että selvitiinpäs hirveistä sääolosuhteista ja iso ylpeys kissoja kohtaan kun niin upeasti matkustivat. Yhtään vahinkoa ei tullut eikä juuri ainoata vastalauseitakaan mikä on vanhojen kanssa jo ihan hyvä saavutus. Myrsky jatkoi ulkona paukkumistaan ja jos olisi ollut valoisa aika niin varmasti olisin kattoikkunasta nähnyt muutakin kuin nousevia koneita.

Kohti Ranskaa

Aamu nousi kauniin aurinkoisena ja ihanan tyynenä! Oli melkein hämmästyttävää nähdä puut paikoillaan edellisen päivän myrskyn jäljiltä. Aamu-tv oli aika täynnä myrskytuhokuvia ympäri Eurooppaa. Hyvän huomenen toivottajia alkoi lähestyä sängyn reunoilta ja halipusut jokainen sai mutta tarkan aikataulun vartijoilla olikin pian aamiaisen aika. Kissat saivat tässä vaiheessa vain silmäpuhdistukset kun heidän aamiaisensa oli vielä kaupan hyllyllä. Hupsu oli ilmeisesti jo niin tottunut lähtöihin, että oli mennyt jopa valmiiksi odottamaan lähtöä ja vielä omaan laukkuunsa :)

Pikku pysähdys hurmaavaan pieneen kylään antoi pienet mahatkin täyteen; Carrefouriin ja täsmäisku antoisalle lihatiskille, josta lihanjakoon takapenkille. Kätevä emäntä hetken mietti, että milläs nyt liha suikaloidaan kunnes muisti lähellä olevat kynsisakset ja niin hoitui homma melkein yhtä hyvin kuin kotona. Nälkäistä väkeä oli ja vähän jäi ylikin myöhemmälle käytölle. Sitten taas yleisilmoitus matkaväelle "etelää kohden kiitos" ja aika pitkien päiväunien koitti taas.

Pian olikin vuorossa Ranskan rajan ylitys - tuo tietyllä tavalla meille maaginen hetki - eikä taaskaan mitään tarkistuksia vaikka niistä niin etukäteen huudeltiin. Oli mukava tunne tietää, että nyt sitten paahdetaan vaan samassa maassa enää. Ensimmäinen taukomme ajoittui Reimsiin, joka on näyttävä vähän isompi shampanjank kaupunki juuri ennen kuulua shampanjank maakuntaa. Kahvit sieltä ja selkeästi alkoi nähdä mihin oltiin seuraavaksi matkalla; hienoja lasiseinäisiä shampanjataloja alkoi näkymään ja mainoksia eri tuottajista. Reimsistä tie nousi ensin korkeahkalle metsäntäytteiselle kukkulalle, josta se yhtäkkiä laskeutui uskomattomaan isoon shampanjajalaaksoon. Niin kaunista kuin

elokuvissa parhaillaan. Tämän kuulun maakunnan läpiajo jäi ikuisesti mieleen ja toivon palaavani sinne vielä joskus. Yksi kauneimmista kylistä oli suosikkini noussut Épernay, joka tosiaan lumosi kauneudellaan. Saman suosikin tuottamaa on myös paras rosé shampanja. Mainoksia tuottajista ja suoramyyntiä tiloilta oli tarjolla reitin varrella vaikka kuinka. Ajoimmepa aivan ohi mm. Lansonin kivitalosta.

Isommalle moottoritielelle saavuttuamme olikin pian vuorossa huoltoaseman tarjonta ja myöhäinen lounas. Hyviä ruokavaihtoehtoja oli useita, onhan nuo isot asemat tuolla aika kattavia. Niinpä vessa -ja ruokataukojen jäljiltä kissojen tarkistus ja raksujen jako, josko jollain olisi nälkä. Vettä ei huolinut kukaan ja niin jälleen hyvän matkan toivotus pian jatkuvan matkan saatteeksi.

Pian perillä

Viimein matka oli edennyt niin pitkälle, että silmiimme osui ensimmäinen kyltti, jossa luki Bordeaux. Mikä hetki kesäisen laskevan auringon säteissä! Silloin totesimme yhteistuumin, että tämä viimeinen 300 km mennään miten päin vaan ja kissoillekin totesin niiden olevan enää pienen matkan päässä lentolaukkuvapaudestaan. Maisemat olivat kohdillaan ja niistä ehkä vieläkin hienomman teki koko päivän vallinnut täysi auringonpaiste ja miellyttävä kesäinen lämpötila. Autossa oli totutun hiljaista, ilmeisesti pitkät päiväunet oli hyvä vaihtoehto.

Ilta laskeutui ja pimeä alkoi tulla kun viimeinen pysäkkimme oli nopea vessatauko 100 km ennen Bordeaux'ta. Ilma oli tosi kostea ja jotenkin kesäisen tuoksuinen. Kasvit huolto-aseman pihassa kertoivat sijainnin olevan aika eteläinen, samoin hiekka oli erilaista ruskeaa mitä vaikkapa Suomessa. Kissoille kerroin, että nyt, nyt enää pieni hetki kun pääsette laukuistanne pois ja siihen sainkin vastaukseksi hienoisia naukaisuja, joissa ehkä oli kuultavissa jo pientä kyllästy mistä. Raksut maittoivat välipalana ja vieläkin en hajuhaikkoja keneltäkään havainnut. Aivan mielettömän upeasti siis tämä toinenkin iso matkapäivä oli kissoilta mennyt!

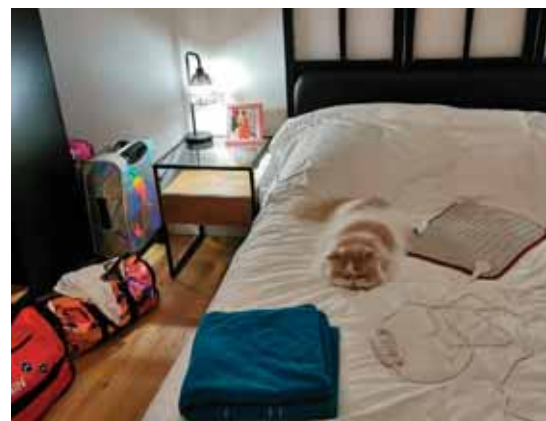
"Jihaa, mahtavaa! olemme kuulkaas kattimatikaiset kotikadulla nyt! Pian, aivan pian pääsette pois, oikeasti!" kerroin ylpeänä ja iloisena autossa kun

Länsi kutsuu lähellä bordeautta

Karkailijakissa mittaa mahdollisuuksiaan

Uni tuli matkan jälkeen keskelle sänkyä

Hatti vielä jaksoi seurustella matkan jälkeen

Hera kylpyammeen reunalla pohtimassa

Hunis ja uuni, joka aamu

Ulkomailla alettiin nukkua vierekkäin

Hupsu pääsi kesäisiin valjaisiin.

viimeiset kymmenet metrit rullailivat kohden porttia. Reilu 900 km takana tänään. Mikä tunne saapua viimein pihaan ja kantaa kissat taloon! Taas oli jokaisella kaulat pitkinä ja katseet uteliaisuutta täynnä kun yksi toisensa jälkeen haistelivat toisiaan ja katselivat ympärilleen, että oliko nämä niitä samoja tuttuja nyt. Talo ei ollut kylläkään tuttu; ei hytti, ei hotelli eikä kotikaan, mikä siis? Eri koikoisia huoneita ja aivan uudet hajut sekä vieraat huonekalut. Ruoka-asema jälleen heti pystyyn keittiöön ja ranskalaista vettä hanasta tarjolle, kyllä oli janoisia sankareita äkkiä vierellä! Vessapaikat kohdilleen ja pikaopastus mistä ne löytyy. Siinä sitten tavaroita purkaessamme sisään alkoi Hunista houkuttaa siinä määrin kesäilta ja iso lasiovi olohuoneessa, josta näki esteettä pihalle, että oli jo menossa kovaa vauhtia ulos kun kuulikin nimensä toruvalla äänensävyllä ja pysähtyi... Hunis selvästi koki, että kiinnostus kasvoi liian isoksi pelkän lasin takaa tiirailla. Meillä jokainen kuitenkin tietää äänensävyistä onko jokin sallittua vai ei ja toiminta ohjautuu kiitettävästi vielä vanhanakin. Ei siis päässyt Hunis ranskalaista pihaa ihan ensimmäisenä iltana tutkimaan.

Kissat ottivat hyvin nopeasti uuden talon kodikseen ja jokainen löysi oman lempipaikkansa. Jo ihan ensimmäisen tunnin aikana oli Hunis parkkeerannut keskelle sohva sellaisella katseella, että siitä pystyi lukemaan tyytyväisyyden. Muutkin löytyivät tutuilta sijainneilta; Hatti keskeltä ruokapöytää, Hera Hillan huoneen pöydältä ja Hupsu keittiöstä vaeltelemasta. Ruokapaikka painui kaikkien mieliin nopeasti, samoin vessapaikat. Yksi jännä juttu tapahtui tosin Ranskassa; melkein jokainen alkoi viihtyä sängyissä myös päivisin. Ja vieläpä kylki kyljessä, jota ne eivät Suomessa tai Englannissa tehneet. Aina kun saavuimme kotiin oli vastassa sängyissä loikoilevia kattimuksia. Ei kissoista kylä stressi mitenkään paistanut, päinvastoin, ihmeteltiin alussa useinkin miten ne niin sujuvasti muuttivat Jyväskylästä Bordeaux'hon. Ja vielä vanhoilla päivillään kun ympäristöä ei olisi suositeltavaa muuttaa... Tiesin kuitenkin omista kissoistani tarkalleen millaista oli ensimmäisellä kerralla Englantiin ja miten se elämä siellä meni, osin jopa aivan vieraan hoitajan käydessä heitä hoitamassa.

En sitten osannut hirveästi kuitenkaan pelätä onnistuuko sama vielä uusiksi. Toki matka oli tällä kertaa vielä pidempi ja ikää oli tullut jokaiselle parisen vuotta lisää, mutta vahva oli kuitenkin luotto, että tämä extreme onnistuu.

Suunnitelmat muuttuvat

Yllättäen Suomessa tapahtuneiden ikävien yhtäaikaisten perhesyiden vuoksi meidän oli kuitenkin molempien palattava takaisin Jyväskylään jo huhtikuussa asioita hoitamaan, ja tarkoitti se siis uutta matkaa myös kissoille. Kaikki samat kilometrit, kaikki pysähdykset ja jopa yöpaikat olisivat jälleen edessä, vain 3 kuukautta Ranskaan saapumisen jälkeen. Huh.

Hieman oli kissojen silmissä kummaa katsetta kun ensimmäiset laukut jälleen pakattiin Bordeaux'ssa ja lopulta kun lähtöpäivä koitti, oli jälleen lentolaukkujen ovet auki matkaajia varten. Siitä sitten lounaasta kohti koillisrajaa, josta pitkän päivän loppupäähän Belgian Charleroihin. Reilu 900 km paahdettuna taas. Sen päivän iltana oli kyllä tosi väsy meillä ihmisillä. Onneksi oli tuttu sama hotelli kuin tullessakin niin päästiin jouhevasti nukkumaan. Sama iso huone mutta toisella puolen hotellia tällä kertaa. Respan työntekijä muisti meidät ja kyselikin aamiaisella, että kuinka jo olemme pohjoiseen taas matkalla.

Seuraavan päivän hieman lyhyempi osa, reilu 700 km taittui pilvisessä säässä kohden pohjois-Saksaa. Jotenkin tuntui sadat kilometrit menevän ikään kuin nopeammin mitä tullessa, ehkä se oli sitä "pakkomatrustuksen" tunnetta kun alkuperäinen suunnitelma oli mennyt nurin ja oli vaan päästävä Suomeen. Lübeckiin saavuttiin jopa kuusi tuntia etujassa! ja niinpä meillä oli runsaasti aikaa mennä isoon ostoskeskukseen ensin syömään ja sitten ostoksille. Tuli kunnolla ainakin jaloiteltua. Kissat saivat pientä alku-iltapalaa kun odottivat meitä autossa parkkihallissa. Ostoskeskuksen paras anti oli jättimäinen lelukauppa sekä erittäin kattava eläinkauppa, josta mukaan otin Huniksen lempimaitoa. Oli sillä viikset animondaa täynnä kun nauttien latki pikkukuppiaan menemään.

Satamassa oltiin ensimmäisinä, taas kaatosateessa odottamassa. Parin tunnin odotuksen jälkeen saattoauto tuli taas eteemme ja tällä kertaa meidät otettiin

ihka ensimmäisinä sisään kun lähtöselvityksestä antoivat vauvan vaunutarran tuulilasille. Vähän naurettiinkin, että neljävuotias vauva on kyydissä... Mutta ihan mukavasti toisaalta yhtiöltä huomioitu kun kello oli siinä main jo puoli 12 ja vähän oli turhan myöhä nukkumaanmeno-aika pienelle lapselle.

Autokannelta sitten rivakasti kassit hyttiin, tällä kertaa oltiin ihan keulassa. Aluksi olivat virheellisesti laittaneet meille alemman hyttiluokan, joka tunnistettiin jo hyttikansien numerosta kortissa. Janne sai nopeasti virheen kuitenkin korjattua kun kertoi varauksesta ja matkaseurueesta olevasta väsyneestä lapsesta. Onni tässäkin rivakassa korjauksessa oli aiemmat useat keikat saksan laivoilla, että oli tietoa etukäteen eikä tarvinnut jäädä väittelemään. Kissat tutkivat ruoka- ja vessapaikat totutun oloisesti läpi ja pian löytyivätkin loikoilemasta unta odottaen. Onnellisia olivat varmaan jalkojensa vapautuksesta taas. Ikkunaa piiskasi kova sade sataman valojen loisteessa mutta tuntui kuitenkin aikamoinen voittajatunne kun tämäkin päivä oli maalissa ja kaikki matkaajat hyvinvoivina joskin väsyneinä hytissä. Laiva lähti kolmen jälkeen yöllä kohti pimeää Itämerta ja itse nukahdin lopulta siinä main. Hieman meni pitkäksi vuorokausi siinä kohti kun 21 h oli tullut oltua pystyssä tien päällä. Aamu oli hyvin kaunis, välkehtivä Itämeri kylpi auringossa ja kaikille oli maistunut uni hyvin. Nelijalkaiset venyttelivät kohti sänkyämme ja rauhassa aloimme pikkuhiljaa valmistella itseämme ravintolassa pian tarjolla olevalle brunssille. Kissat saivat jäädä rauhassa hyvin syöneinä hyttiin, osa katseli kumman kiinnostuneena mertakin. Meripäivä sujui letkeästi, näillä laivoilla ei tosiaan kiire ole. Poreiden ja saunan kautta rauhassa hyttiin kissoja leikittämään ja viideltä isolle päivälliselle. Siitä sitten kauppaviisiin ja lasten pelihuoneen kautta takaisin hyttiin lepäämään. Iltapala kissoille ja viimeinen yö, josta oli luvattu myrskyisää, ennen paluuta Suomen kotiin oli edessä. Yöllä laiva keikkui aika paljon ja jotenkin tunsin herätessäni keskellä yötä vähän epämukavaa tunnetta pimeää vaahtoavaa merta sängystä katsellessani... Aallot paiskoivat välillä aika kovaa kylkiin ja ehkä vähän kävi mielessä Estonian turmayön dokumentitkin.

Matkan viimeinen aamu oli hyvin

pilvinen ja sateinen mitä lähemmäksi Suomen rannikkoa päästiin. Aamiaiselle suunnatessa oltiin jo hieman laitettu kamoja kasaan, mikä aiheutti pieniä kummastuksen katseita nelijalkaisissa. Ne varmaan ajattelivat, että eikö tämä lähteminen ikinä lopu. Mahat täynnä viimeisiä saksalaisia lihasuikaleita oli kuitenkin ehkä ihan mukava siirtyä omiin laukkuihin. Ikkunoihin vihmoi vettä ja räntää ja kaikki näytti niin harmaalta. Oli ihan hassua ihmetellä ensimmäisen pikkusaaren päällä olevaa lumikasaa! Vastahan meillä oli ollut kesäkuu. Pian saikin alkaa menemään autokannelle ja niin jälleen oli vietetty reilu 30 tuntia Itämerellä.

Sitten viimeinen etappi Keski-Suomeen, hyppy pikemminkin kilometrimäärissä meille mitattuna, ja oltaisiin kotona. Kissoillekin kerroin saman ja ensin olivatkin ihan hiljaa mutta yllättäen parin tunnin ajon jälkeen alkoi naukumista kuulua. Hupsu siellä etupäässä koitti huomiota saada. Sään puolesta onneksi tiet olivat sulat lukuun ottamatta viimeistä kahtasataa metriä kotikadun lähellä, josta yli tultiin kesärenkailla kuitenkin ihan ok. Auto parkkiin ja vapautus. Jälleen kaulat pitkinä mentiin ympäri asuntoa ja kaikki keskeiset paikat haisteltiin, kunnes ilmeisesti ymmärrettiin paikka jollain tavalla tutuksi. Ainakin tutut hajut löytyivät joka puolelta. Oma pieni hoituhuone, jossa kaikki vessat sijaitsevat, löytyi jokaiselle ilman ohjeistusta. Sydäntä lämmittävää nähdä kaikki hyvinvoivina taas kotonaan.

Takana tässä extreme reissussa oli 3900 kilometriä, Jyväskylästä lounais-ranskan Bordeaux'hon ja takaisin. Osanottajina neljä kissaa, joista yksi reilu parivuotias ja loput 15-, 14-, ja 11-vuotiaita. Matkassa mukana yksi neljävuotias ihmislapsi vanhempineen. Tavaraa kuin laki sallii. Vielä vuosi sitten matkajia olisi ollut kuusi kissaa, ja matka olisi toteutunut samoin silläkin osanottajamäärällä mutta luonto päätti toisin kahden näistä siirtyessä seuraavaan maailmaan. Haluankin tällä tarinalla osoittaa matkustamisen pienen lapsen ja vanhojen kissojen kanssa täysin mahdolliseksi, vaikka sitten toiselle puolen Eurooppaa.

Mikaela, Janne, Hilla, Hunis, Hupsu, Hatti ja Hera

Charleroissa - pian taas tien päälle

Hatin vuoro katsella näkymiä nokasta

Viimein perillä hytissä, huh huh!

Viimeinen yhteiskuva Vuosaaren saavuttaessa

Matkustaminen kissan kanssa

Lomakauden ollessa käynnissä, moni miettii kuinka saada lemmikki mukaan yhteiselle lomamatkalle, etenkin jos ei tuttua hoitajaa ole saatavilla tai hoitopaikan varaaminen jäi viime tippaan.

Nykyään kissan matkalle mukaan on verroittain helppoa julkisillakin välineillä ja vaihtoehtoja matkustusmuodoissa löytyy jokaiselle. Kissan reissuvarustukseen kuuluvat häkki tai valjaat, vesikuppi, raikasta vettä, imukykyinen alusta ja mahdollisesti tuttu peitto häkissä rauhoittamassa matkantekoa.

On hyvä huolehtia, että kissa juo ja syö tarpeeksi ennen matkan alkua. Ruokkimista juuri ennen matkaa kannattaa kuitenkin välttää, koska matkustaminen voi aiheuttaa kissalle pahoinvointia.

Kissan mukavan matkustamisen varmistamiseksi, on tärkeää totuttaa ja valmistella kissaa etukäteen tulevaa matkaa varten. Rento filis niin omistajalla kuin kissalla takaavat hyvän startin yhteiselle reissulle.

Autoilu kissan kanssa

Kissan kanssa autoilu kannattaa aloittaa jo sisätiloissa, totuttamalla kissaa autoillessa käytettävään häkkiin niin, että kissa tuntee sen turvapaikakseen. Häkin ollessa tuttu, on aika siirtyä harjoittelemaan käytäntöä ensin lyhyemmillä matkoilla, jottei isoja yllätyksiä kissan reagoimisessa autoiluun tule loman ensimmäisenä päivänä.

Kissalle saattaa tulla pahoinvointia autossa, joka ilmenee kuolaamisena, oksentamisena tai tarpeiden tekemisenä heti, kun auto lähtee liikkeelle. Tällaisissa tapauksissa kannattaa kokeilla onnistuuko matkustaminen paremmin etupenkillä, takapenkillä, farmariauton takaosassa (kissaa ei saa kuljettaa henkilöauton umpinaisessa tavaratilassa) ja esimerkiksi häkissä vai valjaissa. Joillekin voi auttaa, kun peittää häkin (muista ilmaraut), jottei maiseimat vilistä silmissä. Jos harjoittelukertojen jälkeen tuntuu, ettei autoilu suju pahoinvoinnin takia, kannattaa asiasta vielä jutella eläinlääkäriin kanssa. Markkinoilla on olemassa matkapahoinvoinnin ehkäisyyn tarkoitettuja lääkkeitä sekä luontaistuotteita, jotka voivat helpottaa matkustamista ja sen opettelua.

Turvallinen matkustaminen autossa tulee taata kissalle sekä muille matkustajille. Kissa matkustaa häkissä tai valjaissa ja sitä ei saa päästää häiritsemään kuljettajaa ajon aikana. Valjaat sekä kuljetuslaatikon voi kiinnittää turvavöihin ja häkin voi kiinnittää esim. tavaratilassa kuormaliinoilla. Lomamatkan muiden tavaroiden tulee myös olla lastattuna niin, etteivät ne kaadu kissan päälle.

Lämpimällä kissaa (tai muutakin elävää olentoa) ei saa jättää autoon yksinään lämpöhalvaus riskin vuoksi.

Linja-auto

Jos ei omaa autoa ole käytettävissä, niin linja-autolla pääsee kissan kanssa matkustamaan myös niille paikkakunnille, joille juna ei kulje. Matkalle linja-autolla lähtiessä tulee huomioida, että eri linja-auto yhtiöiden väleillä on erilaisia käytäntöjä lemmikkieläinten kuljettamisessa. Tarkista siis aina ennen matkalle lähtöä kyseisen bussiyhtiön ohjeistus lemmikkieläimen matkustamisesta linja-autossa. Pääsääntöisesti linja-autoon pääsee kissan kanssa kissan matkustaessa häkissä.

Junassa on mukavaa

Useat kissat pitävät ilmastoidusta ja tasaisesti kulkevassa junassa matkustamisesta. Lemmikkieläinmaksu on 4-8 euroa ja samassa kuljetuslaatikossa matkustavista kissoista peritään vain yksi maksu. Maksu sisältää myös mahdolliset junan vaihdot matkan aikana. Yleensä lemmikkivaunu on sijoitettu junan etu- tai takaosaan, jotta sekä eläinten että eläimille allergisten ihmisten matkantekoa häiritsevä läpikulku olisi mahdollisimman vähäistä. Kissa matkustaa junassa omassa häkissään ja sille kannattaa varata oma vesikuppi sekä vettä matkan ajaksi. Yö- ja kaukojuniin lemmikkihytyn pystyy varaamaan suoraan VR:n verkkokaupasta. Hytissä matkustaessa tulee muistaa ottaa veden lisäksi mukaan kissalle oma wc sekä ruokaa ja matka raiteilla sujuu mukavasti oman perheen kanssa kohti määränpäättä.

Lähde: www.vr.fi

Lentokoneella nopeasti kauas

Lentokoneella matkustaminen matkustamossa on varteenotettava vaihtoehto matkakohteen sijaitessa kauempana tai jos halutaan säästää matkustusaikaa. Aikaa tulee kuitenkin varata lentoasemalla enemmän kissan kanssa matkustaessa, koska lähtöselvitys tulee tehdä lähtöselvitystiskillä, jossa kissa mahdollisesti punnitaan häkkinsä kanssa (8kg maksimiraja matkustamossa) sekä häkin enimmäismitat tarkistetaan.

Turvatarastuksessa kissa tulee ottaa häkistänsä pois, jonka jälkeen kissan kanssa kuljetaan läpivalaisuksen kautta, häkin kulkiessa läpivalaisuksen kautta. Halutessaan kissalle voi laittaa varmuuden vuoksi valjaat päälle, jolloin kissa ei pääse hyppäämällä sylistä karkuun. Usein kuitenkin persialaiset ja exotit ottavat tilanteen uteliaana ja pysyttelevät omistajansa sylissä kiltisti.

Lentokentällä ja koneessa kissan tulee olla omassa häkissään ja häkin tulee mahtua koneessa edessä istuvan penkin alle. Pehmeät kantokassit taipuvat penkin alle ja lopuksi varmistetaan, että kissan on matkan aikana mahdollista vaihtaa asentoa häkissään. Useimmat kissat nukahtavat lentokoneen tasaiseen hurinaan nopeasti.

HUOM! Säännökset eri lentoyhtiöi-

Lentokoneessa kissan kuljetuskopan tulee mahtua edellä olevan penkin alle. Kissan tulee pysyä kopassa koko matkan ajan.

den välillä vaihtelevat, joten tutustu aina etukäteen valitsemasi lentoyhtiön lemmikkieläimen matkustamiseen vaadittuihin säännöksiin sekä hintoihin.

Laivalla seilaten

Risteilylle kissan kanssa ei voi lähteä, mutta reittimatkan varaaminen onnistuu. Kohteesta ja laivasta riippuen kissan kanssa matkustaminen laivalla onnistuu lemmikkihytissä tai lemmikkihäkissä, joista veloitetaan erillinen maksu. Hytissä kissan kanssa matkustaessa kannattaa ottaa huomioon, että hyttien siivous aloitetaan monissa laivoissa ennen laivan satamaan saapumista. Tällöin omistajan tulisi olla hytissään, jottei kissa pääse liivahtamaan siivoojalta laivan käytäville. Lyhyillä reiteillä Helsingistä Tallinnaan on mahdollista kuljettaa kissaa autossa autokannella. Autossa kuljetettavasta lemmikistä ei yleensä veloiteta erikseen,

mutta muista ilmoittaa asiasta ennen lähtöä laivayhtiölle. Autokannelle ei pääse matkan aikana (pl. Megastarin autotalli), joten varmistathan ennen kissan jättämistä autoon, että kissalla on häkissään mahdollista vaihtaa asentoa ja häkki on tukevasti paikallaan.

Lähde: www.tallink.fi

Opittuaan matkustamiseen kissa nauttii reissuista ja on valmis yhteisiin seikkailuihin niin maalla kuin merellä. Rentoja lomamatkoja kaikille exotic- ja persialaiskissojen omistajille!

Matkustusasiakirjat ja rokotukset ulkomaille matkustaessa

- mikrosiru tunnistusmerkintänä
- rokotukset (huomioi varo aika rokotuksen voimassaoloaika raivotautirokotuksessa)
- lemmikkieläinpassi

Scandinavian Winner Show 2022 Tampereella

Pääsiäisviikonloppuna 16-17.4.2022 järjestettiin Fife Scandinavian Winner- näyttely Tampereella.

Yhteensä kissoja oli ilmoitettu 656 kappaletta, 11 eri maasta. Kategoria ykkösen kissoja oli ilmoitettu 109 kappaletta, joista paikalla paikalla oli yhteensä 11 exoticia ja persialaisia 25, neljästä eri maasta.

Näyttelyn järjestelyt toimivat hienosti, sisään tullessa kissan ilmoittautumisessa ei tarvinnut jonottaa ja häkkiapaikat olivat selkeästi merkattuina. Jokaiselle osallistujalle oli jaettu häkkiapaikalle osallistumisruusuke sekä lahjapussi, josta löytyi kissalle herkkuja. Tuomarijako julkaisitiin aamun aikana Omakissaan ja arvostelujen etenemistä pystyi seuraamaan tuomarin takana olleesta listasta tai hallin näytöiltä, joista näkyi jokaisen tuomarin seuraavaksi arvosteluun menevien kissojen numero. Tuomareiksi ykköskategorian kissoille oli valikoitunut Billing Jörgen, Fonsén Mira ja Friskovec-Keller Thea.

Lauantai-päivän arvostelut sujuivat aikataulussa ja tuomareilla oli aikaa jokaiselle kissalle. Olikin mukava nähdä kissoja käsiteltävän kunnioittavasti ja saimmekin ihastella upeiden kissojen arvosteluja sekä tuomareiden kommentteja kissoista arvostelujen sekä värin paras valintojen aikana. Lounastaukojen jäl-

SW22 BW22 NSW19 NW GIC PT*White'R'Us Izon Junior, JW, DSM
Omistaja Jose Dias, Portugali

SW22 FI*Mimosan Åll I Wanted, JW
Omistaja Saarela Veikko

keen alkoivat tuomarin paras- valinnat, joista tulikin ilahduttavan monta persialaisvoittajaa, exoticeista kovassa kilpailussa eteni vain yksi sunnuntaipäivän paneeliin saakka.

Sunnuntaina päivä käynnistyi kotikissojen parhaiden valinnalla, jonka jälkeen päästiin jännittämään ykköskategorian kissojen SW- voittajien valintaa. Urokista voitto meni Portugaliin upea turkisellemme punaiselle persialaiselle NSW19 NW GIC PT*White 'R'Us Izon Junior. Urosten jälkeen siirryttiin naaraisiin, joista voiton nappasi italialainen kilpikonna persialainen Welcome Forever more. Kastraattiuroksissa näimme ainoan exotic- edustajan paneelissa, mutta tässä luokassa sekä nuorissa voitot menivät ragdollille, kastraattinaaraisissa voitto meni pyhä birmalle. Pennuissa saimme vihdoin suomalaisen persialaiskissa-voittajan, kun Mimosan Åll I Wanted sai upean SW- tittelin.

Jännittävän aamupäivän jälkeen oli vuorossa kissojen valokuvausta yhdessä ja erikseen, naurulta ei vältytty ja olikin mukava pitkästä ajasta nähdä tuttuja. Näyttely oli avoinna myös katsojille ja kaunis rotumme saikin paljon ihastelua katsojilta.

Best in Show -voittajat

Uros: PT*White 'R'us Izon Junior
Naaras: IT*Welcome Forever More
Pentu: FI*Mimosan Åll I Wanted

Tuomarin parhaaksi valitut persialaiset ja exotit

FI*Mimosan You Give Love A Bad Name (PER n)
PT*White 'R'Us Izon Junior (PER d)
PT*White 'R'Us Sweet Dreams (PER w 62)
IT*Welcome Forever More (PER f)
FI*Jewelstory Heartbreaker (PER g 03)
FI*Jewelstory Temptation (PER f 03 22)
FI*Azulejo's Indigo Heartspedition (EXO a 24)
El Zaburs Belleza (PER f)
FI*Whispers Ofelia (PER a 03 23)
FI*Yashar's Incredible Inez (PER g 33)
FI*Mimosan Åh I Wanna Go (PER n)
FI*Mimosan Åll I Wanted (PER f)

Kuvat: Pauli Araneva, Tessa, Marika Lahti

SW22 CH IT*Welcome Forever More
Omistaja Vita Motolese, Italia

FI*Mimosan You Give Love A Bad Name (PER n)

PT*White'R'Us Sweet Dreams (PER w 62)

FI*Jewelstory Heartbreaker (PER g 03)

El Zaburs Belleza (PER f)

FI*Whispers Ofelia (PER a 03 23)

FI*Mimosan Åh I Wanna Go (PER n)

FI*Jewelstory Temptation (PER f 03 22)

FI*Yashar's Incredible Inez (PER g 33)

FI*Azulejo's Indigo Heartspedition (EXO a 24)

BW22 SW22 NSW19 NW21 NW20 NW19 SC White `R`Us Izon Junior JW DSM

White `R`Us persialaiset Portugalista

Olen José Manuel Dias ja asun Portugalissa. Täytän 60 vuotta syyskuussa. Synnyin Lissabonissa, mutta olen asunut viimeiset 40 vuotta Vila Realissa. Työskentelen mielenterveyden ja psykiatrian professorina Trás-os-Montes & Alto Douro yliopistossa. Vapaa-ajallani myös matkustelen mielelläni uusiin paikkoihin tutustuakseni erilaisiin kulttuureihin ja tavakseni uusia ihmisiä. Mutta pääroolissa elämässäni ovat tietysti kissat! Kissat - erityisesti persialaiset kissat ja niiden kasvattaminen - on ehdoton intohimoni - en voisi edes kuvitella elämäni ilman niitä! Vaikka ihannoin jokaista väriä, tällä hetkellä rakastan erityisesti yksivärisiä persialaisia. Intohimonani on aina olleet valkoiset kissat, ja aivan erityisesti valkoiset persialaiskissat, joten siitä juontuu kasvattajanimikin White `R`Us. Kissalani White `R`Us on rekisteröity sekä FIFessä että CFA:ssa.

Ensimmäisen persialaiskissani sain vuonna 1989. Se oli lemmikkitasoinen ja nimeltään "Lolita Dolce Vita". Seuraavana vuonna ostin näyttelytasaisen persialaisen ja niin harrastus vei menessään: siitä lähtien olen keskittynyt

yksiväristen ja savun väristen persialaisten ja exoticien kasvattamiseen. Aluksi kasvatoin kasvattajanimellä Fare Niente ja vuonna 2004 jatkoin yksin kasvattajanimellä White `R`Us.

Olen tuonut itselleni useita kissoja maailmalta jo aivan kissaharrastukseni

alkuajoilta lähtien. Tällä hetkellä keskityn kasvatuksessani omiin linjoihini. Vuonna 2015 toin Yhdysvalloista todella upealuontoisen valkoisen erivärisilmäisen persialaisen nimeltään MW 17 NW15 SC Genasaqua`S Prince of White `R`Us DSM, joka on vaikuttanut

José Dias ja BW22 SW22 NSW19 NW21 NW20 NW19 SC White `R`Us Izon Junior JW DSM

erittäin paljon kasvatuustyöhöni. Vuonna 2017 toin Venäjältä kilpikonna persialaisnaaraan nimeltään Vitas Little Zz Top of White `R`Us. Se on erittäin kiltti ja sopeutuvainen naaras ja erinomainen emo, joka pitää pennuistaan todella hyvää huolta. Italiasta toin vuonna 2016 cremen persialaisuroksen nimeltään MW18 NW17 NW18 SC Diapason Simba of White`R`Us DSM:n. Simba on periyttänyt useita kauniita kissanpentuja kasvatukseeni, mukaan lukien FIFe-maailmanvoittajan. Kissan tärkeimpänä ominaisuutena pidän kuitenkin luonnetta, se on kaiken perusta.

Tarkoitukseni on jatkaa kasvatusta tulevaisuudessa neljällä eri linjalla, jotka minulla nyt on. Lisäksi jatkan myös kisanäyttelyissä käymistä kissojeni kanssa niin täällä kotimaassani Portugalissa kuin muissakin maissa. Ja aion olla onnellinen kissoistani.

Unelmien saavuttamista

Olen nyt kasvattanut kissoja 32 vuoden ajan. Tänä aikana olen omistanut tai kasvattanut useampia kissoja, joiden voisoin sanoa täyttäneen kaikki toiveeni. Muutamia loistavan uran kisanäyttelyissä saavuttaneita kissojani mainitakseni ovat mm. mustasavu persialainen Tequila Fare Niente, musta persialainen Fincheffield Sky's The Limit, valkoinen oranssisilmäinen persialainen Prelude de la Charmeraeie sekä valkoinen erivärisilmäinen Yamaguchi Fare Niente. Uusimpia kissojani, jotka ovat unelmien täyttymyksiä: NSW19 NW20 NW19 SC White `R`Us Betty Boop DSM, kaunis valkoinen naaras, jolla on siniset silmät kaunis, upea vartalo ja pää sekä unelmaturkki. BW22 SW22 NSW19 NW21 NW20 NW19 SC White `R`Us Izon Junior JW DSM, punainen uros, jolla on ilmiömäinen rakenne, avoin ilme, upeat silmät, myös kaunis turkki. Sekä valkoinen oranssisilmäinen uros WW21 NSW21 NW21 White `R`Us Sweet Dreams JW, joka nimensä mukaisesti on erityisen kiltti luonteeltaan ja sillä on uskomattoman suloinen avoin ilme, erinomainen rakenne, unelmapää ja pilvenhattaraa muistuttava erityisen hyvänlaatuinen ja pituinen turkki.

On vaikea valita parasta kasvattiani - olen ollut onnekas näiden jalostusvuosien aikana, ja saanut useita kauniita pentuja. Toisaalta on kissoja, joilla olisi ollut paljon enemmän menestystä, mikäli

MW 17 NW15 SC Genasaqua`S Prince of White `R`Us DSM

GC RW MW18 NW18 White `R`Us Ben JW

WW21 NSW21 NW21 White `R`Us Sweet Dreams JW

White `R`Us Carrusel

MW18 NW17 NW18 SC Diapason Simba of White`R`Us DSM

MW 17 NW15 SC Genasaqua`s Prince of White`R`Us DSM

omistajat olisivat osallistuneet enemmän näyttelyihin

Parhaimpiin kasvatteihini kuuluvat seuraavat kissat: GC RW MW18 NW18 White `R`Us Ben JW saavutti CFA:ssa tittelit Grand Champion ja Regional Winner ollen Euroopassa 10:ksi paras kissa CFA-näyttelykaudella 2018/19. Lisäksi Ben saavutti Fifessä Meditteranean Winner '18, National Winner '18 ja Junior Winner -tittelit. Myös GC RW White `R`Us Clark Gable saavutti CFA:ssa tittelit Grand Champion ja Regional Winner ollen Euroopassa 7:ksi paras kissa CFA-näyttelykaudella 2018/19. NSW19 NW20 NW19 SC White `R`Us Betty Boop DSM voitti North Sea Winner-tittelin vuonna 2019, National Winner -tittelin vuosina 2019 ja 2020 ja on myös saavuttanut Distinguished Show Merit-tittelin. NSW21 NW21 IC White `R`Us Simboop saavutti myös North Sea winner ja National Winner -tittelit vuonna 2021. Voitokas punainen urokseksi BW22 SW22 NSW19 NW21 NW20 NW19 SC White `R`Us Izon Junior JW DSM on saavuttanut Baltic Winner ja Scandinavian Winner -tittelit vuonna 2022 ja se on ollut myös National Winner 2019, 2020 ja 2021 - lisäksi sillä on myös Supreme Champion, Junior Winner ja Distinguished Show Merit-tittelit. WW21 NSW21 NW21 White `R`Us Sweet Dreams JW oli World Winner ja North Sea Winner ja saavutti National Winner - ja Junior Winner -tittelit vuonna 2021.

Kasvattejani on myös muuttanut maailmalle: Brasiliassa asuvat musta White `R`us Michael, valkoinen White `R`us Marilyn Monroe ja mustavalkea White `R`us Eragon. Espanjassa valkoiset White `R`us Brad Pitt ja White `R`us Carrusel sekä mustavalkea White `R`us D`Artagnan. Lisäksi Venäjällä asuu valkoinen White `R`us Ben, Meksikossa valkoinen White `R`us Bad Boy, Ruotissa valkoinen White `R`us DiCaprio, Saksassa sininen White `R`us Christao ja piakkoin uuteen kotiinsa Indonesiaan on lähdössä valkoinen White `R`us Simboop.

Näyttelyistä

Portugalissa on vuosittain viitenä viikonloppuna yhteensä vain 10 kissanäyttelyä. Ne järjestetään yleensä Portossa, Lissabonissa, Santarémmissä, Aveirossa ja Ponte de Limassa. Tämän vuoden Avei-

ron kissanäyttelyssä 24. ja 25. syyskuuta järjestetään Mediterranean Winner -voittajanäyttely 2022. Olen käynyt useissa eri maissa kissanäyttelyissä ympäri Eurooppaa, Portugalin lisäksi Espanjassa, Italiassa, Itävallassa, Ranskassa, Monacossa, Saksassa, Englannissa, Andorrassa, Tsekeissä, Alankomaissa, Suomessa ja Latviassa.

Kissan trimmaaminen kissanäyttelyä varten ei tapahdu yhdessä yössä. Valmistautuminen on aloitettava ajoissa, mikä tarkoittaa toistuvia pesuja kahdeksan tai 15 päivän välein kunnollisilla shampoilla kissan turkin laadun ja värin mukaan. On myös tärkeää kammata turkki usein läpi ja pitää huolta kissan silmistä joka päivä saavuttaakseen kissalle parhaimman huippukunnon.

Terveisiä suomalaisille

Minulla on ollut mahdollisuus olla tavata ja nähdä suomalaisia persialais- ja exotic-kissoja useammassa näyttelyissä, erityisesti Suomessa järjestetyissä World Winner -näyttelyssä 2018 ja Scandinavian Winner-näyttelyssä 2022. Kissanne olivat kauniita ja laadukkaita. Haluan kannustaa teitä jatkamaan hienoa työtään.

Lopuksi haluan sanoa jokaiselle persialaisten ja exoticien kasvattajalle, että älkää antako periksi, sillä meidän persialaisten ja exojen määrä näyttelyissä on pikkuhiljaa laskenut muihin kissoihin verrattuna. Kun aloitin kissanäyttelyissä 30 vuotta sitten, näyttelyissä olevista kissoista persialaiskissat olivat ehdoton enemmistö, mutta nykyään syvästi suren sitä, että rotumme vähemmistönä muihin rotuihin verrattuna. Tiedän sen omasta kokemuksesta, että persialaiskissojen turkin kunnossapito vaatii paljon työtä pysyäkseen näyttelykunnossa, mutta meillä on unelma... tavoittemme, joka vaatii suurta omistautumista ja työtä työllä.

Toivoisin voivani tavata kaikki teidät persialaisten ja exoticien kasvattajat kissanäyttelyissä ympäri maailmaa.

José Manuel Dias

NSW21 NW21 IC White `R`Us Simboop

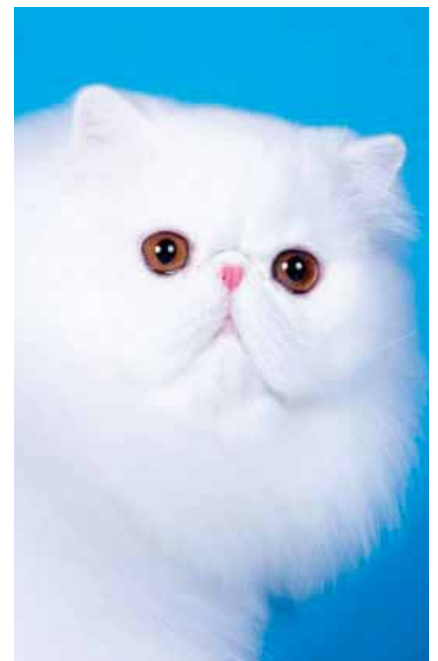
White `R`us D`Artagnan

White `R`us DiCaprio

White `R`us Christao

GC RW White `R`Us Clark Gable

Mison ensimmäinen mökkikesä

Miso (Ayser's La Isla Bonita) saapui elämäni viime vuonna viikkoa ennen juhannusta ja jo juhannuksena pikkuinen kissa oli ensimmäisen kerran mökkeilemässä. Omistan siirtolapuutarhapalstan ja -mökin Helsingin Kumpulassa.

MÖKKIMATKA ON LYHYT - kotoa siirtolapuutarhaan kävelee kymmenessä minuutissa. Matkan Miso matkustaa SturdiBag-kuljetuskassissa. Kassiin joutuminen aiheuttaa aina hieman purnausta, mutta matka sujuu hyvin ja rauhallisesti.

Pentukissan mökkeily aiheutti mökin erityistä varustelua kissaturvalliseksi. Edellisen kissani, Siirin, olin tottunut päästämään kassista heti portilla, jättämään mökin oven apposen auki ja muutenkin luottamaan, ettei kissa karkaa mihinkään - eikä yhdeksän mökkikesän aikana Siiri kertaakaan karannut.

Ennen juhannusta mökin ikkunoihin asennettiin hyttysverkot ja mökin ovi varustettiin verkko-ovella, joka mahdollistaa pienen lautamökin tuuletuksen ilman kissan karkaamista. Toin Misolle kotoa valikoiman leluja, vaikka parhaat lelut taisivat ollakin karpäsiä ja muita lentäviä ötököitä.

Mökiltä löytyi jo ennestään kynsiente-roitusta varten raapimisalusta ja täksi kesäksi on myös uusi raapimispuu jo hankittuna. Mökillä Misolla on samanlainen hiekkalaatikko kuin kotonakin. Mökillä vessassa on käytössä puupelletit. Puupellettien etu mökkiolosuhteissa on niiden mahdollisuus kompostoitumiseen lämpökompostorissa. Miso hyväksyi puupelletit vessaansa ilman vastalauseita, vaikka kotona onkin käytössä kissanhiekka.

SIIRTOLAPUUTARHAPALSTANI ON AIDATTU, mutta uteliasta ja rohkeaa pikkukissaa ei tullut mieleenkään päästää vapaaksi, saati valvomatta puutarhaan. Totutin Misoa kuukauden päivät ensin kotona valjaisiin ennen kuin uskaltauduimme kokeilemaan ulkoilua puutarhassa. Ensiulkoilulla Miso tutki rohkeasti puutarhaa, ötököitä riitti ihmeteltäväksi ja saalistettavaksi sekä kasvillisuutta tutkittavaksi. Pitkälti ulkoilut ovat vaanimista perennojen katveessa, olen mones-

ti samalla tehnyt puutarhatöitä vieressä pitäen kissaa silmällä. Potager-alueen penkki muodostui Mison lempipaikaksi. Penkillä pikkukissa nukkui päiväunia, stalkkasi naapureiden puuhia ja lämmiteli henkilökunnan sylissä.

Vietimme Mison kanssa pisimmillään reilun viikon yhtäjaksoisesti mökillä. Tulevana kesänä toivottavasti huomattavasti pidempään.

Mison puuhia voi seurata kahdesta blogista oravanpesa.net ja oravankesapesa.net sekä Instagramista tililtä @oravanpesan_kati ja #misotheexotic

Taikamainen naksutinkoulu

Innostuin naksuttelemaan kissanpentuni kanssa tämän ollessa noin puolivuotias rasavilli. Naksutinkouluä käyvä kissani on Taika, kilpikonna persialainen Timanfaya-kissalasta.

Tätä kirjoittaessa Taika on 1 vuoden ja 3 kk ikäinen neitokainen. LROKin verkkolehti LänsiViikset kertoi ensimmäisistä kokemuksistamme lehdessään 4/2021. Juttu on edelleen luettavissa osoitteessa https://issuu.com/lroktiedote/docs/lehti_4_2021.

Naksutinkouluttajana olen tavallinen kissojen omistaja, joka on hankkinut naksutintietonsa kirjoista ja netistä, joten

kuvailisin itseäni niin sanotuksi kokemusasiantuntijaksi.

Kaikenluonteisia kissoja voi kouluttaa, mutta Taikan kaltainen energiapakkaus vaikutti naksutinkoulutukseen erityisen sovelialta tyypiltä. Itse arvioituna oppimistulokset ja innokkuus ovat olleet erinomaista tasoa, ja Taikan kiinnostus ruokapalkalla toimimiseen on säilynyt hyvänä aikuistumisesta huolimatta. Al-

kutempuista teimme myös parinkymmen sekunnin videon Instagramiin, mistä se löytyy [_saimithecat_](#) ja [#naksutinkoulutustakissoille](#) otsikoilla.

Naksutinkoulutuksessa käytetään positiivista vahvistamista, jotta saadaan eläin toimimaan halutulla tavalla. Delfinejä on kauan koulutettu pillillä, jolla kouluttaja merkitsee käytöksen, mihin haluaa delfiinin suuntaavan. Naksuttimen eli klikkerin naksutus toimii samalla tavalla. Koulutus perustuu eläimen tarkkailuun ja kun se tekee jotain toivottua, tai edes vähän sinne päin, naksautamme ja annamme palkinnon. Luontainen palkinto kissalle naksautuksen jälkeen on pieni herkkupala. Huomaat pian, että naksutus toimii viestinä, kunhan ajoitat sen oikein ja annat palkinnonkin oikea-aikaisesti.

Naksuttaminen kehoitetaan aloittamaan opettamalla kissa seuraamaan kosketuskeppiä. Meillä kosketuskeppi oli sormi ennen kuin naksutin oli vielä käytössä. Taika osasi siis jo seurata ja tiesi, mitä sana "tule" tarkoittaa ennen naksuttimen käyttöön ottoa. Edelleen Taika tulee luo helposti, ja luulen, että syy siihen

on kissan ajatus:”tule” tarkoittaa joko leikkiä tai kivoja ”harkkoja”, ruoka-aikaa tai namipalaa.

TAIKA ON POIKKEUKSELLISEN OPPIVAINEN, ja se tietysti tuottaa emännälle iloa ja motivoi jatkamaan. Selvää on, että temppuja pitää toistaa päivittäin tai lähes päivittäin. Uusia temppuja opetellaan vähitellen entisten lisäksi, mutta jo opittuakin pitää harjoittaa, jotta kissa saa onnistumisen kokemuksia. Parempi on naksutella 2-5 minuuttia joka päivä, kuin viisitoista kerran viikossa. Aikaa naksuttelu ei näin ollen vie paljoa, se on hyvä mieltää, eikä kissaa kannata väsyttää liian pitkillä naksutinistunnoilla.

TAIKAN ENIMMÄISET TEMPUT olivat istuminen pyynnöstä, tassun antaminen ja makuulle meno. Se oppi nämä toiminnot yhdessä noin 10 minuutin sessiossa. Nykyään, jos se on harjoitellamme epävarma siitä, mitä pitäisi tehdä, se menee makuulle ja katsoo minua: ”Tätäkö tarkoitat?”

Yksi harjoituskerta voi kestää tuon 2-5 minuuttia, mutta niitä voi tuki sisältyä päivään muutamia. Täytyy kuitenkin muistaa, että kuten ihminen niin kissakin ”oppii nukkuessaan” eli aivot tarvitsevat aikaa ja unta siirtäessään uutta opittua pitkäkestoiseen muistiin. Pääasia on olla kissan kanssa kahden, ilman häiriötekijöitä, jotta keskittyminen sujuu sekä kouluttajalta että kissalta.

TÄLLÄ HETKELLÄ TAIKA osaa jo useita temppuja. Edellä mainittujen lisäksi pujottelun jalkojen välistä, kun kouluttaja askeltaa rauhallisesti, hyppäämisen esteen yli, tassulla osoittamisen, kumman kupin alla on namipala, kun kahden kupin paikkaa vaihdetaan. Samoin ”high five” sujuu mallikkaasti! Edelleen opettelemme värillisten kartonkipalojen kanssa värejä, joista Taika ”tunnistaa” valkoisen ja punaisen. Myös renkaan läpi hyppääminen onnistuu, ja tuoilta toiselle hyppääminenkin aina välillä.

OPETELLESSA ON TÄRKEINTÄ edetä vaiheittain ja asia kerrallaan. Täytyy myös antaa aikaa, sillä taitojen opettelu hidastuu, mitä enemmän temppuja on repertuaarissa, koska vanhoja taitoja pidetään yllä samalla, kun opetellaan uusia. Kissan yksilöllisiä piirteitä voi käyttää hyödyksi: energinen kissa oppii

Kuppitempussa Taika osaa osoittaa tassulla kumman kupin alta namipala löytyy.

helposti liikkeeseen perustuvia temppuja ja rauhallinen kissa taas keskittyy hyvin ja oppii nopeasti. Haasteeksi vetäytyvän kissan kanssa työskentelyyn voi muodostua, miten saada kissa mukaan ja motivoitumaan naksuttelusta. Kärsivällisyyttä vaaditaan välillä joka kissan kanssa, ja kouluttajan tulee havainnoida kissan kehonkieltä, onko lemmikki kylästynyt vai mielissään ja innostunut, ja pystyykö se juuri sillä hetkellä kiinnostumaan naksuttelusta. Suuntaaminen toivottuun toimintaan on oleellista. Esimerkiksi jos kissa raapii sohva, ohjaa kissa raapimispuulle ja kiitä sitä tai naksauta ja palkitse, kun kissa kynsii toivottusti puuta.

Taikakin välillä turhautuu, ja marssii harjoituksista pois tai ei juuri sillä hetkellä jaksa keskittyä. Silloin olen ehkä tehnyt jotain väärin: edennyt liian nopeasti tai ilmaissut asian epäselvästi tai sitten kissan huomion vie sillä hetkellä joku muu asia. Tärkeää on palastella kukin temppu pienempiin osiin, ja mitä vaikeampi temppu sen enemmän se on palasteltava ja edettävä hitaasti, vaihe vaiheelta. Harjoittelu on hyvä ajoittaa ennen ruoka-aikaa, sillä silloin kissa motivoituu herkkupalaan paremmin. Palkinnon on hyvä olla pienen, sillä kissan mahalauku on vain noin pingispallon kokoinen tilavuudeltaan; äkkiähän sellainen täyttyy!

Palkkio voi toisinaan olla muikin kuin

ruoka: rapsutus, kehuminen tai leikkituokio. Näitä voi käyttää erityisesti silloin, kun kissa jo osaa toivotun toiminnon sujuvasti ja on ehdollistunut siihen.

Lopeta harjoitus ”hyvään hetkeen” niin, että lemmikki jää vähän ”kaipaamaan lisää” eikä ole lopettaessa väsyneen kyllästynyt. Alle 10 minuutin kertesessiot ovat riittäviä.

MIKSI NAKSUTUTELLA? Eihän kissa ole koira, eikä kissaa tarvitse opettaa. Kissa on kissa, hyvä sellaisenaan. Varmaan niinkin, mutta naksutinkoulutus onkin enemmän vuorovaikutusta kuin varsinaista kouluttamista tai opettamista. Naksaus ilmaisee kissalle, mistä sinä pidät ja on samalla lupaus kissalle jostain mieleisestä palkkiosta. Naksutinkoulutus aktivoi kissan leikkisyyttä ja älyä sekä lisää kissan kiinnostusta kouluttajaansa kohtaan. Esimerkiksi kun opetat kissaasi kierähtämään lattialla, kissa puolestaan saa tyydytystä opettaessaan sinua tässä tilanteessa naksauttamaan... ”Jos teen näin, naksautatko?”, se ajattelee. Yhteiset hetket tuovat sisältöä ja iloa sekä kissan että kouluttajan päiviin.

SUOSITTELEN LÄMPIMÄSTI Elina Väyrysen kirjaa Suuri Kissatempbukirja, (2016), mihin Jan Nyström on ottanut hienot ja paljonpuhuvat kuvat. Kirjassa on selkeästi ja asiantuntevasti kerrottu naksutinkoulutuksen periaatteet ja esitel-

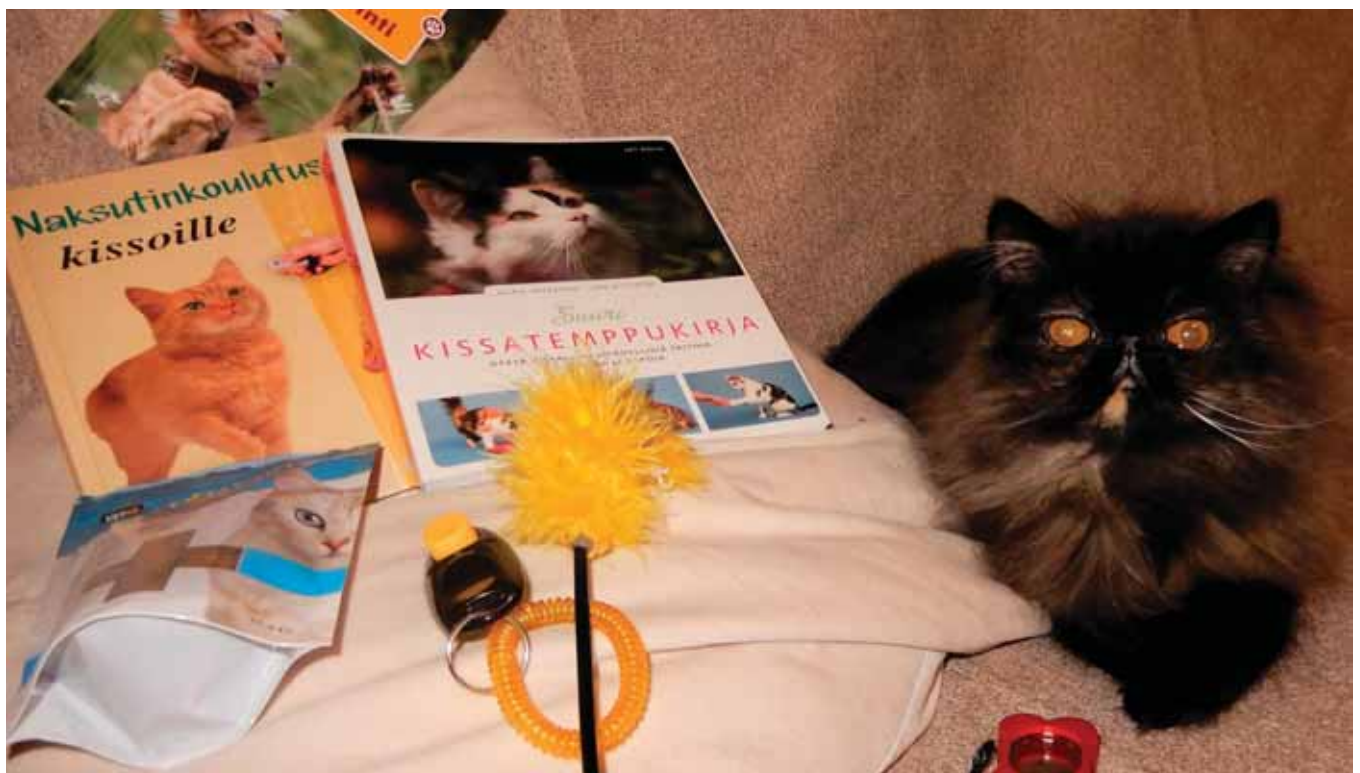
ty konkreettisin ohjein lukuisia temppuja. Näiltä tekijöiltä on aiemmin vuonna 2009 ilmestynyt kirja Kissan aktivointi, samoilla teemoilla.

Amerikkalaisen käyttäytymispsykologin Karen Pryorin kirja ”Naksutinkoulutusta kissoille”, (2007), on hyvin helppolukuinen sisältäen paljon käytännön vinkkejä siitä, miten opettaa kissalle hyödyllistä käytöstä ja toisaalta miten opettaa karsimaan ei-toivottua käytöstä.

Instagramista löydät useita videoklippejä vinkkeinä naksutinkoulutushetkiin, esimerkiksi hakusanat cat school, clickertrain, clicker.cat ja #naksutinkoulutus-takissoille tuottavat tulosta.

Loppuun Karen Pryorin kirjan sanat: ”Kun opit viestimään vahvisteiden avulla, naksutinleikistä tulee osa maailmankatsomustasi. Et voi enää turvautua rankaisemiseen (tai et ainakaan voi olla huomaamatta, kun niin tapahtuu!). Hallussasi on nyt uusi ja tehokas tapa, jonka avulla voit kehittää kanssakäymistä muiden lajien kanssa. Vahvistamisesta tulee viestintää ja se johtaa yhteisyyteen, mikä taas on hyvä nimi rakkaudelle. Ehkäpä kissat ovat yrittäneet kertoa meille tämän alusta alkaen?”

*Terveisin Taika
ja emäntänsä Maarit Peltomo*

Persialais- ja exotickissan turkin hoito

Paljolti sinusta itsestäsi riippuu, kuinka kaunis kissasi turkki on. Vaikka kissa ei koskaan kävisi näyttelyssä, on sen turkkia silti hoidettava säännöllisesti ja pidettävä turkki kunnossa. Varsinkin pennun totuttaminen säännölliseen turkin hoitoon on tärkeää.

Exoticin turkkia hoidetaan samalla tavalla kuin persialaisenkin, vaikkakin se onkin vaivattomampaa ja nopeampaa.

Säännöllinen perushoito

Heti, kun pentu tulee uuteen kotiin, se on hyvä totuttaa päivittäiseen kampaushetkeen, vaikka pentukissan lyhyehkö turkki ei tällaista hoitoa vielä vaatisikaan. Jos nimittäin takkuja pääsee syntymään, kissa voi saada kammon niiden selvitelyssä. On hyvin yksilöllistä, kuinka usein aikuinen kissa tarvitsee kammata - puhdasta turkkia ei tarvitse kammata niin usein kuin rasvaista turkkia, tai karvanlähdön aikana. Toisia tarvitsee kammata useamman kerran viikossa, kun taas toisia ei juuri lainkaan pesujen välillä. Exoticin turkkia kannattaa hoitaa samalla tavalla kuin persialaisenkin.

Turkki kammataan metallikammalla läpi juurta myöten. Irtokarvat ja turkkiin tarttunut pöly, roskat ja pienet takun alut lähtevät tehokkaasti sopivan tiheällä kammalla kammattaessa. Karsta on kätevä turkinhoitoväline varsinkin kuivattessa kissaa. Harja ei ole välttämätön, ja käytetään lähinnä vain viimeistelyyn. Ei ole mitään väliä, miten ja missä järjestyksessä kampaat kissat, kunhan jokainen kohta tulee käsiteltyä juurta myöten. Turkin hoito alkaa siitä, että kissa on puhdas. Jos kissa on rasvainen tai karva on tukkoista sitä kammattaessa, kissa on syytä pestä. Turkinlähdön aikana pesuväliä on hyvä tihentää, jottei karvoja joudu kissan mahaan. Pentu olisi hyvä pestä useammin, kuin tarve vaatii (esimerkiksi joka toinen viikko). Aikuisen kissan pesutarve on pitkälti yksilöllistä ja riippuu turkinlaadusta - toiset olisi hyvä pestä vähintään noin kerran kuussa tai kahdessa, toisille riittää harvemmin.

Silmät puhdistetaan päivittäin tai tarpeen mukaan kostealla vanulapulla ja lämpimällä vedellä. Halutessaan voi käyttää myös kissoille tarkoitettua silmävetä/silmähuuhdetta. Lämmin vesi riittää, jos silmät puhdistetaan säännöllisesti eikä tummentumia ole.

Kissan kynsien kärjet on hyvä näpsäyttää pois eläinkaupoista ja hyvin varustetuista marketeista saatavilla kissan kynsisaksilla esim. kerran viikossa tai kahdessa. Kynsien leikkuu ja raapimappu (jonka voi ostaa kaupasta tai valmistaa itse) ovat hyviä keinoja säästää huonekalut repimiseltä. Kynsiä leikattaessa pitää muistaa varoa kynsien hermoa!

Korvat on hyvä tarkistaa ja tarvittaessa putsata pumpulipuikolla tai hieman kostealla puuvillarievulla/vanulapulla esimerkiksi kerran parissa viikossa. Kor-

vien käsittelyä ja kaivamista liian syvältä tulee välttää.

Hampaat olisi ihanteellista harjata esim. kerran viikossa kissoille suunnitellulla hammasharjalla ja tahnulla. Rokotusten ja terveystarkastusten yhteydessä on hyvä pyytää eläinlääkärinä tarkistamaan/poistamaan hammaskivi.

Kissan pesu

Itse pesen kissan siten, että kissa istuu saunan jakkaralla tai muovisella puutarhatuolilla, ja minä istun lastenjakkaralla. Kukin etsii itselleen parhaan tavan pestä kissa.

Ennen kuin aloitan pesun, leikkaan kissan kynnet, pyyhin silmät puhtaiksi, puhdistan korviin kertyneen vahan ja kampaan turkin läpi. Varaan esille 2-3 pyyhettä/harsoa.

On monta tapaa pestä kissa ja oikea on

se, että kissan turkista tulee puhdas ja kaunis. Jokainen kehittelee omat rutiininsa.

Tässä yksi tapa pestä kissa

1. Kastelen kissan suihkulla kauttaaltaan lukuun ottamatta päätä. Jos kissan turkki on paksu, on se aluksi vaikea saada märäksi. Tähän auttaa pesuaineen (Fairyn) hierominen suihkulla kasteltuun puolimärkään turkkiin. Pesuaineena käytetään ensisijaisesti Fairya ja viimeistelyyn laadukkaita kissan shampoita (kuten All Systems, Chris Christensen ja Anju Beute), jotka korostavat turkin väriä tai hyviä ominaisuuksia. Näitä shampoita käytetään laimennettuina. Helpon laimennus tehdään tyhjäan shampoo-pulloon lämpimällä vedellä, ja sekoitus pidetään vesihautteessa kunnes käytetään. Veden lämpö tulee olla noin 37 astetta eli omalle kädellekin miellyttävää.

2. Hieron kissan turkkiin runsaasti pesuainetta. Pesuaineinen turkki kammataan läpi. Kasvot pesen pienellä rätillä (esim. kankainen nenäliina) ja tarvittaessa lasten hammasharjalla. Varon korvia,

Kunnon kuivaajalla turkki on helppo kuivata juurta myöten.

sieraimia ja silmiä.

3. Huuhdon suihkulla. Suljen korvat toisella kädelläni, kun huuhtaisen tarvittaessa nopeasti kasvot.

4. Vaahdotan turkin vielä kerran tai useammin rasvaisuudesta riippuen, ja huuhtelen, kunnes kissa on täysin puhdas pesuaineesta.

5. Monesti käsitelen ennen varsinaista pesua rasvaisen hännän tyven tai tarvittaessa koko kissan rasvanpoistoaineella, esimerkiksi käsipesuhyttelöllä (esim. Dreumexilla, Swarfegalla, Korrektilla, Kouralla..) tai lemmikin turkille tarkoitettulla rasvanpoistoaineella (esim. Goop). Kuivaan tai kosteaan häntään hierotaan mössöä, kammataan ja huuhdellaan erityisellä huolella pois. Sen jälkeen kissa pestään kuten edellä. Monesti näyttelypesussa käytän rasvanpoistoainetta myös korvien tauksiin. Jos koko kissa on erityisen rasvainen, pesen koko kissan aluksi käsipesuhyttelöllä – erityisesti näyttelypesussa.

6. Kun kissa on huuhdeltu, puristan karvoista mahdollisimman paljon vettä pois. Kuivaan kissan mahdollisimman hyvin pyyhkeillä.

7. Kostea turkki kammataan harvalla kammalla auki. Loppukuivaus tehdään hiustenkuivaajalla ja karstalla tai jos kissan hermot eivät kestä hiustenkuivaajaa, kuivatan se lämpöpuhaltimella. Hiustenkuivaajalla voidaan lämpö ohjata tarkasti juuri siihen kohtaan, jota harjalla käsitellään. Lämpö ei tietenkään saa olla liiallista. Kammalla/karstalla vedellä yleensä vastakarvaan. Vatsapuolen käsittelyssä saattaa olla helpointa, jos apuna

Pentu on helppo totuttaa pesuihin käsiensuoltaassa.

on myös toinen henkilö. Taivepaikat on karstattava ja puhallettava huolellisesti, sillä niihin tahtoo salaa jäädä kosteutta, joka vetää karvan kikkaralle ja muodostaa helposti takkuja. Kuivausta jatketaan vielä varmuuden vuoksi, vaikka kissa tuntuukin kuivalta. Karvan tyvi nimittäin jää erittäin helposti kosteaksi.

Tarvittaessa suihkutetaan turkkiin voi suihkuttaa sähkönpoistonestettä (saa eläinkaupoista). On hyvä kuitenkin muistaa, että kaikki mitä turkkiin laetaan, joutuu myös kissan suuhun. Aina ne sen verran itseään nuolevat.

Näyttelypesu ei poikkea muulla tavoin tavanomaisesta pesusta kuin että kannattaa vaahdottaa kissa useaan kertaan ja olla jokaisessa pesun vaiheessa hyvin huolellinen! Näyttelyyn mentäessä nypitään kuitenkin kissan korvan kärjet siistiksi ja mahdollisesti leikataan silmän päällä roikkuvat karvat siistimmäksi. Persialaisen hännän pään voi varovaisesti nyppiä lyhyemmäksi ja pyöreäksi.

Rodulle tunnusomaista on isot silmät, ja toisilla ne saattavat kuivua herkemmin esimerkiksi föönauksen yhteydessä tai muuten vedossa (esimerkiksi automattoilla). Ihmisille tarkoitettuja silmien kosteutustippoja apteekista voi tarvittaessa käyttää myös kissoille.

Kammattaessa on hyvä tutkia ihon kunto. Mikäli kissa hilseilee tai ihossa on merkkejä ihottumasta, otetaan selvää mistä moinen johtuu ja hoidetaan iho kuntoon.

Takkujen selvittäminen

Jos takkuja kuitenkin pääsee syntymään, niitä täytyy yrittää selvittää tai poistaa mieluiten mahdollisimman pian takun havaittuaan. Hyväksi apuvälineeksi olen havainnut ompeluvälineenä käytettävän ratkojan - sillä saa takun monesti saksia turvallisemmin, helpommin, nopeammin ja kauniimmin irti. Tarvittaessa takut voi myös leikata saksilla varovasti, mielellään kampa ihon ja takun välissä, jottei vahingossa leikkaa ihoa. Jos tilanne on päässyt syystä tai toisesta pahaksi, ja kissan turkki on päässyt kauttaaltaan takkuun, se ajellaan turkinleikkaamisen tarkoitettulla leikkurilla. Tarvittaessa kissa rauhoitetaan tätä varten eläinlääkärillä. Aikaisemmin mainituille toimenpiteillä tämä kuitenkin on ennalta ehkäistävissä.

Turkinhoitovälineet

Kunnolliset välineet auttavat turkin kunnossa pitämisessä. Tarvitset ainakin seuraavat hoitotarvikkeet:

- metallikampoja; tiheä ja harva, ehkä myös siltä väliltä
- karsta; kissoille tiheydeltään sopiva, pieni ja tiheä
- kissan kynsisakset
- Fairya ja/tai kissan shampoota sekä rasvanpoiston tarkoitettua ainetta/shampoota
- hiustenkuivaaja (tai lämpöpuhallin)
- pyyhkeitä
- vanulappuja ja vanupuikkoja

Lisäksi voi olla hyötyä seuraavista:

- harja; mieluiten aidosta luonnon harjaksesta valmistettu
- lasten hammasharja
- silmäpuhdistusainetta
- kosteuttavat silmätipat
- kissalle tarkoitettu hammasharja ja -tahna
- ratkoja (ompelutarvike) mahdollisten takkujen selvittelyä varten
- sähköisyyttä poistava neste (näyttelyissä kävijöille tarvittaessa)

Hyvin hoidettu turkki on persialaisen kruunu.

Taikakeinoja

Ei ole olemassa ihmeaineita. Turkki kasvaa kauniisti, kun se on hyvin hoidettu, ja kissa saa kunnollista ravintoa ja voi hyvin. On olemassa mm. biotiini- ja öljyvalmisteita, jotka auttavat turkin hoidossa sisäisesti käytettyinä, mutta runsaskaan E- ja B-vitamiinien käyttö ei ole taikakeino komeaan turkkiin. Joilakin kissoilla – kuten ihmisilläkin – on toisia parempi tai huonompi karvan kas-

vu, eikä siihen mitkään ihmeaineet auta. On hyvä myös muistaa, että ylivitaminointi on usein vahingollisempaa kuin kissan jättäminen kokonaan ilman lisävitamiineja. Kohtuus kaikessa! Turkin kauneus lähtee hyvästä peruskunnosta. Kunnon ruokavalio, liikunta ja onnellinen, huolehtiva koti on kissan paras turkinhoitotaika.

Niina Kokki

Kissoilta löytyi seitsemän persoonallisuus- ja käyttäytymispiirrettä

Helsingin yliopiston tutkijat kehittivät uuden kattavan kyselyn kissojen persoonallisuuden ja käyttäytymisen kartoittamiseen. Yli 4300 kissan aineisto 26 roturyhmästä paljasti seitsemän persoonallisuus- ja käyttäytymispiirrettä. Rotujen väliltä löytyi merkittäviä eroja.

Kissa on yleisin lemmikkimme. Kissojen käyttäytymistä kartoitetaan kasvavassa määrin erilaisten käytösongelmien vuoksi. Käyttäytymispiirteiden lisäksi myös persoonallisuus kiinnostaa, sillä se voi olla yhteydessä käytösongelmiin.

– Koiriin verrattuna kissojen käyttäytymisestä ja persoonallisuudesta tiedetään vähemmän ja tarvetta ongelmien ja riskitekijöiden tunnistamiseen riittää. Tarvitaan uutta ymmärrystä ja työkaluja ongelmakäyttäytymisen karsimiseen ja hyvinvoinnin parantamiseksi. Kissojen yleisimmät käytöshaasteet liittyvät aggressiivisuuteen ja sisäsiisteyteen, kertoo väitöskirjatutkija Salla Mikkola Helsingin yliopistosta ja Folkhälsanin tutkimuskeskuksesta.

Kissan seitsemän persoonallisuus- ja käyttäytymispiirrettä

Professori Hannes Lohen tutkimusryhmän kehittämässä kyselyssä selvitettiin persoonallisuutta ja käyttäytymistä kaikkiaan 138 väittämän avulla. Kysely sisälsi lisäksi kattavat taustatieto- ja terveysotiot. Aineistoa käsiteltiin mm. faktorianalyyysien avulla ja sen pohjalta tunnistettiin kaikkiaan seitsemän persoonallisuus- ja käyttäytymispiirrettä:

- aktiivisuus/leikkisyys
- pelokkuus
- ihmisaggressiivisuus
- ihmissosiaalisuus
- kissasosiaalisuus
- sisäsiisteysoongelmat (tarpeiden tekeminen väärin paikkoihin, tarkkuus hiekkalaatikon siisteyden ja pohjamateriaalin suhteen)
- itsensä pakonomainen peseminen.
 - Aiemmissa tutkimuksissa on löytynyt vaihteleva määrä piirteitä, mutta löytämistämme piirteistä aktiivisuus/leikkisyys, pelokkuus ja aggressiivisuus ovat löytyneet myös useimmissa

aikaisemmissa tutkimuksissa. Sisäsiisteysoongelmat ja itsensä pakonomainen peseminen eivät ole varsinaisia persoonallisuuspiirteitä, mutta voivat kertoa kissan stressiherkyydestä, jatkaa Mikkola.

Kissarotujen väliltä löytyi eroja piirteiden esiintyvyydessä

Yksilöiden lisäksi selviä persoonallisuuseroja löytyy myös rotujen väliltä. Toisin sanoen, tietyt persoonallisuus- ja käyttäytymispiirteet ovat yleisempiä tiettyjen kissarotujen yksilöillä.

– Pelokkaimpia rotuja olivat venäjänsiniset ja rohkeimpia abessinialaiset. Aktiivisimpia olivat bengalit ja passiivisimpia persialaiset ja exotit. Siamilaisilla ja balineeseilla oli roduista eniten itsensä pakonomaista pesemistä. Turkilaiset vanit sijoittuivat huomattavasti muita rotuja korkeammalle ihmisaggressiivisuudessa ja matalammalle kissasosiaalisuudessa. Havaitimme saman ilmiön myös aikaisemmassa tutkimusessamme, kertoo professori Hannes Lo-

Musta persialainen Ayser's Black Flash & ruskeanaamio persialainen Ayser's Billie Holiday
Kasvattaja Maarit Lindholm-Teräväinen

hi Helsingin yliopistosta ja Folkhälsanin tutkimuskeskuksesta.

Tutkijat haluavat korostaa, että vielä tässä vaiheessa rotujen välillä ei tehty parittaisia vertailuja yksittäisten rotujen välillä.

– Halusimme saada karkean kuvan siitä esiintyykö persoonallisuuspiirteissä vaihtelua rotujen välillä. Tulemme tarkastelemaan piirteisiin ja ongelmalliseen käyttäytymiseen vaikuttavia tekijöitä jatkokutkimuksissa perusteellisimmissa malleissa. Näissä malleissa huomioimme kissan rodun lisäksi muun muassa kissan iän, sukupuolen, terveystilanteen ja suuren joukon erilaisia ympäristötekijöitä, kertoo Mikkola.

Luotettavuuden arviointia

Kissojen käyttäytymistä ja persoonallisuutta voidaan tutkia esimerkiksi omistajille suunnattujen kyselyiden avulla. Kyselyillä voidaan mitata kissan käyttäytymistä pitkällä aikavälillä ja arkiolosuhteissa, mikä ei ole mahdollista käyttäytymistesteissä. Kissa ei myöskään välttämättä käytäyty itselleen

tyypillisellä tavalla testiolosuhteissa. Subjektiiivisuutensa vuoksi kyselyiden luotettavuus tulee kuitenkin arvioida ennen aineiston hyödyntämistä.

– Tutkimuksemme on kansainvälisesti laajin ja merkittävin kartoitus tähän mennessä ja mahdollistaa hienoja jatkokutkimuksia. Aikaisempien kissojen käyttäytymiskyselyiden luotettavuutta ei ole mitattu näin monipuolisesti. Kyselyt eivät ole olleet myöskään yhtä kattavia. Luotettavuuden toteaminen on keskeistä, jotta aineistosta kannattaa tehdä jatkoanalyysijä ja voi uskottavasti tunnistaa erilaisia riskitekijöitä, kertoo Lohi.

Kyselyn luotettavuutta haluttiin mitata sekä ajassa että vastaajien välillä. Tutkijat ottivat yhteyttä omistajiin, jotka olivat vastanneet kyselyyn 1-3 kuukautta sitten ja pyysivät heitä vastaamaan kyselyyn uudestaan tai pyytämään toista samassa taloudessa asuvaa aikuista vastaamaan kyselyyn samasta kissasta. Näin syntyneiden kahden muun aineiston pohjalta pystyttiin arvioimaan kyselyn luotettavuutta ajassa ja vastaajien välillä.

– Vastauksia vertailemalla huomasim-

me, että samasta kissasta annetut vastaukset olivat hyvin samankaltaisia ja persoonallisuus- ja käyttäytymispiirteet osoittautuivat toistettaviksi ja luotettaviksi. Tarkastelimme myös kyselyn validiteettia eli sitä, mitaako kysely niitä asioita, joita sen pitäisi. Kysely oli toimiva myös tältä osin, toteaa Mikkola.

Lohen ryhmän tutkimus mahdollistaa seuraavaksi kissojen ongelmakäyttäytymiseen liittyvien perimä-, ympäristö- ja persoonallisuustekijöiden tunnistamisen.

Alkuperäinen artikkeli:

Mikkola S, Salonen M, Hakanen E, Sulkama S, Lohi H. Reliability and Validity of Seven Feline Behavior and Personality Traits. Animals (Basel). 2021 Jul 2;11(7):1991. <https://doi.org/10.3390/ani11071991>.

Rahoittajat: Tutkimusta rahoittivat osaltaan Suomen Kissaliitto, Agria ja Suomen Akatemia.

Yhteystiedot ja julkaisut:

*Hannes Lohi, professori
Eläinlääketieteellisten biotieteiden osasto,
hannes.lohi@helsinki.fi*

Kattavat eläinlääkäripalvelut lemmikillesi Espoossa.
Erikoisosaamisena tähystykset. Myös sydänultraäänitutkimukset!

Mogi's Amelia, Olivia, Isabella, Jesse, Oliver ja James B.
Kasvattaja Marja-Leena Niemi

Persialaisten ja exoticien terveystutkimussuositukset

FiFe:n kasvat- ja rekisteröintisäännöissä persialaisille ja exoticeille *suositellaan* seuraavia terveystutkimuksia:

Terveystutkimukset

- Elektrokardiogrammi (EKG) tai sydänultraäänitutkimus
- Röntgenkuvaus lonkaniveldysplasian (hip dysplasia) varalta
- Röntgenkuvaus polvilumpion luksaation (patella luxation) varalta

Geenitestit

- Polykystinen munuaissairaus (PKD1/AD-PKD), jollei kissa ole varmistettu PKD-terveeksi vanhempien terveystulosten perusteella.
- PER/EXOille on saatavilla myös kaupallinen geenitesti etenevän verkkokalvon rappeuman (PRA-pd) varalta. (testi puuttuu FiFen PER/EXO suosituslistalta)

Lisätietoja FiFe:n suosittelemista terveystesteistä ja -tutkimuksista

<https://www.kissaliitto.fi/wpolku/media/2020/07/Rekisteröintisäännöt-24072020.pdf>

- kappale 5.3 Perinnölliset sairaudet ja testit, 3.5.1 Testiohjelmat ja Liite 1 Geenitestit

Persialaiskissat ry suosittelee PRA-pd-geenitestin lisäksi virallisen silmätarkastuksen tekemistä kaikille kasvatukseen käytettäville kissoille. Myös lemmikeille tehdyt terveystutkimukset antavat arvokasta tietoa kissan terveydentilasta omistajalle, mutta myös kasvattajalle kissan sisarusten ja jälkeläisten jalostuskäyttöä suunnitellessa.

Lisäksi Persialaiskissat ry suosittelee, että kasvatukseen käytettävillä kissoilla on standardin mukaisesti avoimet sieraimet ja hengitys on esteetöntä.

Siitoksessa käytettävät kissat suositellaan testattavaksi FeLV:n ja FIV:n varalta tarpeen mukaan. Lisäksi suositellaan tutkia siitoskissat tarttuvien ihosienten varalta (microsporum canis) sekä tehdä siitoskissoille veriryhmämääritys ennen siitokseen käyttämistä. Kasvatukseen tulee käyttää vain PKD-negatiivisia kissoja. Suosittelemme rokottamaan siitoskissat vuosittain kissaflunssaa vastaan.

Muista myös tarkistaa oman kasvatustyösi (FiFe, CFA, TICA, jne) vaatimukset siitoskissoille ennen astuttamista. Kasvatustyön tuloksena on tarkoitus kasvattaa rotumääritelmän mukaisia, terveitä ja hyväluonteisia kissoja. Pennut saa luovuttaa aikaisintaan 14 viikon ikäisinä. Noudata aina kasvatustyössä huolellisuutta, siisteyttä ja hyvää hygieniää.

Persialaiskissat ry suosittelee myös kissan verinäytteen lähettämistä professori Hannes Lohen Kissojen geenit -tutkimukseen (Helsingin yliopiston ja Folkhälsanin tutkimuskeskus). Tutkimusryhmälle lähetetty verinäyte edistää mm. persialaisille ja exoticeille rotutyypilliseksi todetun, mahdollisesti perinnöllistä sekvesteriä aiheuttavan geenialueen löytymistä. Mikäli geeni löydetään, mahdollistaa se geenitestin kehittämisen sekvesterin varalta. Geenitestin avulla geenivirheen kantajat voidaan tunnistaa, ja kasvatuksessa välttää yhdistelmiä, joista syntyy sairaita kissoja. Samanaikaisesti geenin kantajat voidaan pitää turvallisesti mukana jalostuksessa perinnöllisen monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Genetiikka: Agouti ja tabby

Tässä jaksossa tarkastellaan tabbykuvioiden periytymistä. Näiden osalta periytyminen ei ole aivan niin suoraviivaista kuin aiemmin esitettyjen mustan alleelien, diluution, ja naamiokuvioinnin osalta, sillä huomioon on otettava useampia tekijöitä.

Aiemmin on uskottu, että tabbykuviot perustuvat yhden geenin alleelisiin muutoksiin. Nykykäsityksen (H. E. Lorimer) mukaan tabbykuviointi perustuu kolmeen eri geeniin.

1. **AGOUTI-GEENI** aiheuttaa ticking-kuvionnin karvassa, eli karvassa musta ja ei-musta vuorottelevat. Ei-agouti kissa on siten yksivärinen genotyypiltään (joskin sillä voi olla muu kuvio kuin tabby; naamio, savu tai valkolaikku).

2. **TABBYGEENI** aiheuttaa raidoituksen, joka näkyy agoutin omaavalla kissalla, sekä myös punaisella ja cremellä ei-agoutilla haamuraitoina, sillä oranssi fenomelaniinipigmenti ei peitä raidoitusta kuten musta melaniini. Tabbygeenillä on 3 alleelia eli muotoa: tiikeri, klassinen tabby ja ”abessinialainen”. Tiikeri (engl. mackerel) on kepearaidallinen ja dominoi leveäraitaista, häränsilmäkuvion koristamaa klassista tabbya (engl. blotched/classic tabby). Abessinialaisväritys, jota kutsutaan agoutiksi, näyttää vain agoutin ticking-kuvion, mutta ei miltei lainkaan raidoitusta (M-kuvio voi kuitenkin erottua kasvoissa).

3. **TÄPLIKKYYS** perustuu kolmanteen geeniin. Tämä geeni aiheuttaa tabbykuvion raitojen katkeamisen täpliksi. Pienet täplät perustuvat tiikeritabbyyn ja suuremmat klassiseen tabbyyn.

Agouti-alleeli aktivoi proteiinin, joka estää melaniinin muodostumista karvan kasvaessa. Proteiini ei toimi kuitenkaan yhtä tehokkaasti fenomelaniinin estäjänä, ja siksi karvan loppuosa on beige. Tästä seuraa karvan raidoitus eli ticking. Tabbygeeni puolestaan säätelee agouti-proteiinin muodostumista tietyillä alueilla, jolloin kissan raitakuvio muodostuu. Edellä esitetyn valossa voidaan siis todeta, että kaikilla kissoilla on jokin raitakuviointi geneeissään, mutta yksivärisillä

tämä kuvio ei näy, koska agoutiproteiinia ei muodostu karvatupessa.

Otetaan esimerkiksi seuraava kuviteltu tapaus: isä on yksivärinen kissa, jonka toinen vanhempi on yksivärinen ja toinen klassinen tabby. Emo on tiikeri, jonka toinen vanhempi on klassinen tabby. Näiden tietojen perusteella voidaan varmuudella sanoa, että emo on Tmtb, sillä tabbyvanhemmaltaan se on saanut tb-alleelin, ja koska se on tiikeri ulkoasultaan, on toinen alleeli siten dominoiva Tm eli tiikerialleeli. Myös isän tiedetään periyttävän tb sen toisen vanhemman ollessa klassinen tabby ja siten geeniperimältään homotsygootti. Isän yksivärisen vanhemman osalta ei kuitenkaan tämän informaation perusteella tiedetä, onko se homotsygootti vai heterotsygootti. On katsottava jälleen edelliseen sukupolveen, tai kissan jälkeläisiin.

Jotta esimerkkinne pysyisi nyt tarpeeksi yksinkertaisena, todetaan isän yksiväri vanhemman olevan väritään punainen, ja siinä voidaan nähdä klassinen tabbykuvio haamuraitana, näin ollen isälle on periytnyt yhdistelmä tbtb. Jotta taulukointi olisi informatiivinen, on syytä ottaa huomioon myös yksiväri geeni. Pentueen isä yksivärisenä on aa. Emon kohdalta on katsottava jälleen edelliseen sukupolveen. Toinen emon vanhemmista

on yksivärinen. Näin ollen emo on tyyppiltään heterotsygoottinen tabby Aa.

Tämän perusteella voidaan nyt esittää taulukointi, jonka mukaisesti voidaan tehdä yhdistelmästä seuraavia johtopäätöksiä:

- Tilastollisesti 25 % pennuista on tiikeireitä, 25 % tabbyja.
- Puolet pennuista on yksivärisiä.
- Kaikki pennut periyttävät klassista tabbya ja yksiväristä.
- Yksivärisistä puolet voi periyttää tiikeritabbya. Yksivärisen tabbykuviointi voidaan nähdä joko haamuraidoituksesta, tai kissa voidaan yhdistää tabbykuvioisen kanssa; mikäli tästä syntyy tiikeireitä, kissa kantaa tiikerikuvioita. Jos syntyy vain tabbyja, eli silti voida

Esimerkki	Isä aatbtb yksivärinen, joka kantaa klassista tabbyä							
Emo AaTmtb heterotsygoottinen tiikeri, joka kantaa klassista tabbyä			a		a			
			tb	tb	tb	tb		
	A	Tm	AaTmtb -tiikeri	AaTmtb -tiikeri	AaTmtb -tiikeri	AaTmtb -tiikeri		
		tb	Aatbtb -tabby	Aatbtb -tabby	Aatbtb -tabby	Aatbtb -tabby		
a	Tm	aaTmtb -yksivärinen	aaTmtb -yksivärinen	aaTmtb -yksivärinen	aaTmtb -yksivärinen			
	tb	aatbtb -yksivärinen	aatbtb -yksivärinen	aatbtb -yksivärinen	aatbtb -yksivärinen			

isä yksivärinen	isoisä yksivärinen	yksivärinen (punainen, klassinen tabby haamukuvio)
	isoäiti tabby	tabby
emo tiikeri	tabby	ei merkitystä
	yksivärinen	

Sukutaulusta voi kerätä tarvittavat tiedot taulukointia varten.

olla varmoja, ettekö kissa voisi periyttää myös tiikerikuviota, ellei pentujen määrä ole hyvin suuri.

Täplikkäiden osalta tässä ei mennä tarkempiin yksityiskohtiin. Keskeinen perustieto on täplikkyyksilleen dominoisuus: jos kissa on täplätön, ei se myöskään periä täplikkyyttä. Täplikkyydestä on myös teoretisoitu olevan kaksikin eri geeniä; toinen joka katkoo tabbykuviot ja muodostaa siten täpliä, ja toinen joka muodostaa ihan omansa täpläkuvion. Havaintojeni ja hataran arvaukseni mukaan persialaisilla esiintyy lähinnä tuota ”katkovaa” mallia; siis kissalla olisi agouti+tabby+katkaisija – alleelien yhdistelmä. Erilainen täplitys muodostuu sen mukaan onko katkottu kuvio klassinen vai tiikeritabby. Bengalityyppinen täplitys sen sijaan näyttäisi olevan tabbyn yksi muoto tiikerin ja klassisen lisäksi – persialaisilla ja exoticeilla ei kuitenkaan tästä tiedosta liene hyötyä.

Harjoittelemaan!

Eli ei kun kissasi sukutaulu käteen ja tutkimaan. Hyvä harjoitus olisi tutkia yksivärisen kissan tausta; mitä tiikerikuviointia yksivärinen kissa mahtaa kantaa sukutaulunsa perusteella? Onko yksivärinen kissa tabbykuvioiltaan tiikeri vai tabby? Jos se on tiikeri, onko se homotsygootti vai heterotsygootti, eli periyttäisikö se klassista tabbyä? Jos kissasi on tabby, tutki voiko se kantaa yksivärigeeniä vai onko se todennäköisesti AA eli homotsygootti agouti. Voit saada helposti selville, että kissasi on Aa, mutta täysin varmasti ei taas voi olettaa kissan olevan AA, sillä yksivärialleeli (ei-agouti) voi periytyä piilevästi.

Saara Brax

Juttu on julkaistu aikaisemmin Persialaiskissa 4/2005-lehdessä.

Kissafani

Lämminhenkinen
ja asiantunteva

kissaihmissen oma lehti

Parasta kissallesi:

- ✓ terveys & hyvinvointi
- ✓ ravinto
- ✓ tarvikkeet
- ✓ harrastaminen
- ✓ uutuudet
- ✓ vinkit

Upeat kuvat ja lämminhenkiset tarinat erilaisista kissoista ja kissan omistajista.

*Tilaa Kissafani -lehti
nyt kampanjahintaan*

KESTOTILAUS

(12 kk/6 nroa)

28€

MÄÄRÄAIKAISTILAUS

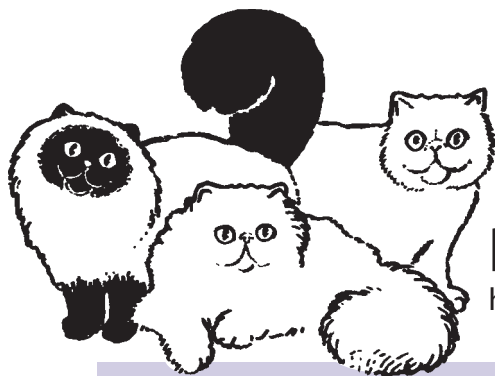
(12 kk/6 nroa)

35€

KÄYTÄ KAMPANJANKOODIA KF2022PK
JA TEE TILAUS:

- verkossa: www.kissafani.fi
- sähköpostilla: tilaukset@karpprint.fi
- soittamalla: 09 413 97 300 (arkisin klo 9.00-11.30)

Tarjous voimassa 31.10.2022 saakka. Kissafani -lehti ilmestyy 6 kertaa vuodessa ja jokainen lehti sisältää n. 80-sivua luettavaa kissaihmisille!

PERSIALAISKISSAT RY

<http://www.persialaiskissat.net/>

JÄSENMAKSUT 2022

Jäsenmaksutili **NORDEA FI26 1112 3000 2616 58, BIC NDEAFIHH**

varsinainen jäsen	25 €
perhejäsen	5 €
kasvattajan liittämä UUSI jäsen	10 €

Muista yhteystietosi viestiosaan! Ilmoita myös perhejäsenen nimi jäsenrekisterinhoitajalle. Maksassasi kasvattajan liittämää uutta jäsentä käytä **viitettä 1009** ja lähetä kuitti sekä uuden jäsenen nimi ja täydellinen osoite jäsenrekisterinhoitajalle:
Kirsi Falck, osoitteet@persialaiskissat.net

ROTUNEUVONTA

Persialaiskissat ry:n hallituksen jäsenet ovat lupautuneet toimimaan mentoreina ja auttamaan mahdollisissa persialaisia ja exoticejä koskeissa kysymyksissä.

Jos tarvitset esim. neuvoja kissasi trimmauksessa ja näyttelykuntoon laittamisessa voit pyytää apua yhdistyksen mentoreilta, jotka neuvovat tai ohjaavat eteenpäin.

Apua saat myös kasvatukseen ja terveydenhoitoon liittyvissä ongelmissa. Muista kuitenkin, että kissan sairastuessa on otettava yhteyttä eläinlääkäriin.

rotuneuvonta@persialaiskissat.net

PENTUVÄLITYS

Johanna Vuoltee
pennut@persialaiskissat.net

OSOITTEEN- MUUTOKSET

Kirsi Falck
osoitteet@persialaiskissat.net

PERSIALAISKISSA-LEHTI

Persialaiskissa-lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa. Persialaiskissat Ry:n hallitus pidättää itsellään oikeuden jättää julkaisematta sopimattomaksi katsomansa ilmoituksen tai artikkelin, tai osan siitä.

Lehteen voi kirjoittaa myös nimimerkillä, mutta nimitiedot pitää olla toimituksen tiedossa. Lehdessä julkaistut artikkelit edustavat kirjoittajansa omia mielipiteitä.

ILMOITUSHINNAT JÄSENILLE

4-värimainokset	
mainos 1/1	50 €
mainos 1/2	30 €
mainos 1/4	17 €
mainos 1/8	10 €
Siitosuroslistaus	ilmainen.

Muista kirjoittaa mainostekstit selkeästi ja tarkistaa, että puhelinnumerosi on oikein.

Kaupalliset ilmoitukset sopimuksen mukaan
majja.mavrakis@persialaiskissat.net

Ilmoitukset voit maksaa suoraan yhdistyksen tilille
NORDEA FI26 1112 3000 2616 58, BIC NDEAFIHH
Merkitse selvästi maksun aihe ja lähetä kuitti ilmoituksesi mukana.

AINEISTO LEHTEEN

lähetetään osoitteella
Marika Lahti, marika@persialaiskissat.net

SEURAAVA LEHTI 3-22

on vuosikalenteri vuodelle 2023, ja se ilmestyy lokakuussa 2022. Lehti 4-2022 ilmestyy joukuksi, materiaali viimeistään marraskuun loppuun mennessä!

Painopaikka Keuruun Lautupaino KLP Oy

HALLITUS 2022

**Puheenjohtaja,
vastaava päätoimittaja**
Anita Leppänen
Laakavuorentie 2 H 89
00970 HELSINKI
anita@persialaiskissat.net
040-8302551

Sihteeri
Johanna Vuoltee

Muut hallituksen jäsenet

Tuija Heikkinen
Niina Kokki
Marika Lahti
Maija Mavrakis
Kirsi Tero
Markku Virtanen
Niina Äikää-Mäkinen

Jäsenrekisteri
Kirsi Falck
osoitteet@persialaiskissat.net

Muistathan, että kaikki yhdistyksemme toimihenkilöt ovat vapaaehtoisia persialaisista ja exoticeista kiinnostuneita henkilöitä. Useimmat heistä käyvät myös päivätöissä, joten todennäköisesti tavoitat heidät parhaiten iltaisin.

Toimihenkilöiden sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi@persialaiskissat.net

Seuraa meitä myös Facebookissa sivulla [Persialaiskissat ry](https://www.facebook.com/persialaiskissat)

MUSH VAISTO CAT -TÄYSRAVINNOT NYT MYÖS PAKASTEKUIVATTUNA!

LUE LISÄÄ JA LÖYDÄ LÄHIN JÄLLEENMYYJÄSI:
WWW.MUSH.FI

TERVEELLINEN ALKU UUELLE ELÄMÄLLE

Varhaisessa iässä kissanpentusi on haavoittuvimmillaan. Sen ruoansulatusjärjestelmä ja vastustuskyky sekä aistit ja hermosto ovat hyvin herkässä vaiheessa ja vasta kehityksessä.

ROYAL CANIN® -ruokavalioiden sisältämä erityinen ravintoaineyhdistelmä tukee kissanpentusi vastustuskyvyn kehittymistä. Tämä on erityisen tärkeää silloin, kun pentu ei enää saa vasta-aineita emonsa maidosta eikä sillä vielä ole sen oman kehon tuottamien vasta-aineiden suojaa.

ROYAL CANIN® Kitten edistää kissanpennun tasapainoista kasvua sen jokaisessa kehitysvaiheessa. Valitsemalla kissanpennullesi ROYAL CANIN® Kitten-ruokavalion, annat sille vahvan perustan upeaan elämään.

Lisätietoa: royalcanin.com/fi

